

Xalq qəzeti

Xalqın qəzeti!

№ 182 (30298) 26 avqust 2023-cü il, şənbə

Gündəlik ictimai-siyasi nəşr

Günün sözü

Prezident İlham Əliyev:

Qarabağın və Şərqi Zəngəzurun Ermənistan işğalından azad olunmasından sonra Azərbaycan bu ərazilərdə genişmiqyaslı yenidənqurma işləri aparır. Biz sıfırdan 9 yeni şəhər və birinci mərhələdə 300-dən çox kənd və qəsəbə qururuq.

1919-cu ildən çıxır Təsisçi: Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsi və qəzetin redaksiya heyəti veb-sayt: www.xalqqazeti.az

Dağlar qoynunda quruculuq meydanı

Prezident İlham Əliyev, birinci xanım Mehriban Əliyeva Kəlbəcər və Laçın rayonlarına səfər ediblər

“Soyuqbulaq” kiçik SES işə salınıb

Avqustun 25-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Kəlbəcər rayonuna səfər ediblər.

Dövlətimizin başçısı və birinci xanım “AzərEnerji” Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin 5,3 MVA gücündə olan “Soyuqbulaq” Kiçik Su Elektrik Stansiyasının açılışında iştirak ediblər.

“AzərEnerji” ASC-nin prezidenti Baba Rzayev dövlətimizin başçısı İlham Əliyevə və birinci xanım Mehriban Əliyevaya stansiyada görülən işlər

barədə məlumat verdi.

Bildirildi ki, Kəlbəcər rayonunun ərazisindən keçən bol sulu Tərtər çayı üzərində yerləşən “Soyuqbulaq” Kiçik Su Elektrik Stansiyası “AzərEnerji” tərəfindən tamamilə yenidən qurulub. Ərazini tərk edən düşmən tərəfindən tamamilə dağıdılan bu stansiyada bütün avadanlıq və yararlı hissələr sökülərək

daşınıb, daşınması mümkün olmayan hissələr isə məhv edilib. İşğaldan azad edilən ərazilərin “yaşıl enerji” zonasına çevrilməsi ilə bağlı dövlətimizin başçısının tapşırığına uyğun olaraq, əsasən “AzərEnerji” tərəfindən su elektrik stansiyasının baş suqəbuledici qurğusu, 6 kilometr uzunluğunda derivasiya boru xətti, maşın zalı yenidən qurulub.

(ardı 2-ci səhifədə)

Humanizmin Mehriban Əliyeva bənzərsizliyi

Məşhur rus ədəbi tənqidçisi və publisisti V.Belinski humanistliyi şüur və təhsilə inkişaf etmiş insansevərlik kimi dəyərləndirirdi. Ədibin baxışından gəlinən qənaət bu idi ki, humanistlik üçün yalnız gəndən gələn nəci bəxş xüsusiyyətlərin daşıyıcısı olmaq kifayət deyil. Müəyyən nəsə, soykökə bağlı göstəricilər mütləq təhsillə çulğalaşmalıdır. Bu çulğalaşma həmin göstəricilərə şüur qazandırır, nizam formalaşdırır. Mövcud trayektoriyada yaranmış mənzərə isə artıq dəyərə çevrilir. Elə bir dəyərə ki, ondan bütöv bir toplum, ümumən cəmiyyət, ən əsas isə xalq faydalanır.

Tam qətiyyətlə söyləyə bilirik ki, Azərbaycanın birinci xanımı, Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyeva malik olduğu nəsə məxsus nəci bəxş keyfiyyətlərini dərin biliyi ilə çulğalaşan humanizm nümunəsidir. Onun humanizmi ölkəmizin hüddurlarını aşan hadisədir. Vətənimiz Azərbaycanı milyonların gözündə dəyərə çevirən hadisə.

Bu gün – 26 avqust tarixi canlı humanizm nümunəsi, bu dəyərə global libas bəxşməyi bacarmış, onu parlaq ictimai hadisəyə çevirmiş Mehriban xanımın dünyaya gəldiyi gündür.

(ardı 5-ci səhifədə)

Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevanın fətopaylaşımı

Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyeva rəsmi “Instaqram” səhifəsində Kəlbəcər və Laçından fətopalar paylaşılıb.

Paylaşımında deyilir: “Kəlbəcər və Laçında! Allaha min şükür. 25.08.2023.”

Laçın yenidən laçınlaşır

Yenidən qurulan Laçın şəhərinə keçmiş məcburi köçkünlərin qayıdışı davam edir. Yurda dönen ailələr Laçın şəhərində vaxtilə yaşadıkları – işğala son qoyulduqdan sonra dövlətimizin başçısının göstərişi əsasında təmir edilən və ya yenidən tikilən evlərdə məskunlaşırlar. Müasir üslubda bərpa olunmuş bu evlərdə və həyətlərdə hər şey onların rahatlığına xidmət edir. Hazırda Laçın şəhərində 234 ailənin (904 nəfər), ümumilikdə isə rayonda 254 ailənin (992 nəfər) daimi məskunlaşması təmin edilib. Məskunlaşanlar arasında həmkarımız Arzu Zeynalının doğmaları da var.

(ardı 10-cu səhifədə)

Uruqvay Şərqi Respublikasının Prezidenti Zati-aliləri cənab Luis Lakalle Pouya

Hörmətli cənab Prezident,

Uruqvay Şərqi Respublikasının milli bayramı – Müstəqillik Günü münasibətilə Sizi və Sizin simanızda bütün xalqınızı öz adımdan və Azərbaycan xalqı adından ürəkdən təbrik edirəm.

İnanıram ki, Azərbaycan ilə Uruqvay arasındakı münasibətlər xalqlarımızın mənafələrinə uyğun olaraq həm ikitərəfli, həm də çoxtərəfli əsasda bundan sonra da dostluq və əməkdaşlıq ruhunda inkişaf edəcəkdir.

Bu bayram günündə Sizə möhkəm cansağlığı, xoşbəxtlik, dost xalqınıza əmin-amanlıq və rifah arzulayıram.

Hörmətlə,

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 22 avqust 2023-cü il

Xankəndi ilə dialoqu “torpedolayan” kimdir?

Bələ məlum olur ki, 2020-ci il 10 noyabr tarixli üçtərəfli Bəyanatı imzalamaqla böynuna götürdüyü öhdəliklərin böyük qismini yerinə yetirməkdən boyun qaçıran Ermənistan hakimiyyəti Bakının xoşməramlı, humanist davranışından sui-istifadə etmək yolunu tutub. Əgər belə olmasaydı, İrəvanın ayağı bu dərəcədə yer almaz, özündə Azərbaycana qarşı xüsusi şərtlər irəli sürmək cəsarətini tapmazdı. Hayastan baş naziri Nikol Paşinyanın hökumətin iclasında dilə gətirdiyi bəyanat xarakterli açıqlamalarına da məhz bu nöqtəyi-nəzərdən yanaşmaq daha düzgün olar. Məğlub ölkənin “komandanı” “daxili bazara” hesablandığı şübhə doğurmayan bələ açıqlamaları ilə, az qala, Azərbaycana müharibə elan edirmiş kimi davranır.

Paşinyan deyir ki, “Bakı ən müxtəlif üsullarla Stepanakertlə (Xankəndi – red.) dialoqu “torpedolayan” və hər şeyə görə məsuliyyəti Dağlıq Qarabağın (?) üzərinə atmağa çalışır”. Dağlıq Qarabağ (?) ermənilərinin hüquq və təhlükəsizliyi ilə bağlı məsələlər Bakı–Stepanakert (Xankəndi) dialoqu vasitəsilə, beynəlxalq mexanizmlə (?) çərçivəsində həll olunmalıdır. Bu məsələdə Ermənistan Respublikasının mövqeyi dəyişməz qalır”. O, üçtərəfli Bəyanatın 7-ci bəndinin yerinə yetirilməsinin vacibiyindən də danışır.

(ardı 6-cı səhifədə)

Şarl Mişelin susqunluğu pozması

Deyəsən, Avropa İttifaqı Şurasının prezidenti Şarl Mişel Azərbaycan və Ermənistan arasındakı danışıqlarda vasitəçi olduğunu yada salıb. Hər halda onun susqunluğu pozmasını, ilk baxışdan, məhz belə qiymətləndirmək mümkündür. Ancaq cənab Mişel susqunluğunu bir qədər fərqli formada pozub. “Azadlıq” radiosunun Brüsseldəki mənbəyinə inansa, o, “Dağlıq Qarabağ hakimiyyəti” nümayəndələrini Azərbaycanla mümkün qədər tez dialoqa başlamağa çağırıb.

Əlbəttə, Mişelin “Dağlıq Qarabağ hakimiyyəti” kimi ifadələrdən istifadə edib-etmədiyini, bu ifadənin “Azadlıq” radiosunun öz məhsulunun olub-olmadığını söyləmək çətinidir. Onun “Bakı–Xankəndi dialoqu” formulunu dilinə gətirib-gətirmədiyini demək də, həmçinin. Ş.Mişel məsələyə bu tərzdə yanaşsasa, deməli, səhv edib...

(ardı 6-cı səhifədə)

“Soyuqbulaq” kiçik SES işə salınıb

(əvvəlki 1-ci səhifədə)

Stansiyada Avropa istehsalı olan yaşıl sertifikatlı, iki müasir ekoturbin, generatorlar, idarəetmə və avtomatika panelləri quraşdırılıb. Stansiyanın enerjisistemə inteqrasiyası üçün uzunluğu 6 kilometr olan 6 kV-luq kabel xətti çəkilib və eyni zamanda, optik kabel xətti ilə də əlaqələndirilib. Ərazidə fors-major hallar üçün ehtiyat dizel generatoru da quraşdırılıb.

Dövlətimizin başçısı “Soyuqbulaq” Kiçik Su Elektrik Stansiyasını işə saldı.

Qeyd edildi ki, “Soyuqbulaq” Kiçik Su Elektrik Stansiyası enerjisistemə tam inteqrasiya olunmaq-la məsafədən idarəetməyə imkan

verən mərkəzləşdirilmiş SCADA sistemə qoşulub. Stansiyada il ərzində 15,5 milyon kilovat-saat elektrik enerjisi istehsal olunacaq.

“İstisu” qaynağı dirçəldilir

Avqustun 25-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Kəlbəcər rayonunda “İstisu” mineral sudoldurma zavodunun tikintisi və “İstisu” Müalicə-İstirahət Kompleksində görülən işlər ilə tanış olublar.

xidməti binası, bir poliklinika korpusu fəaliyyət göstərir. Sovet dönəmində bu kurort-sanatoriya kompleksi ildə 50 min nəfəri qəbul etmək imkanına malik olub.

Buraya əsasən həzm sistemi xəstəliklərinin müalicəsi üçün müraciətlər edilir.

Bərpa ediləcək “İstisu” Müalicə-İstirahət Kompleksinin ümumi sahəsi 32 min kvadratmetr olacaq. Kompleksdə 145 nömrə, eləcə də 10 kottec yaradılacaq.

Kompleksdəki SPA Mərkəzində isə termal hamam, müalicəvi vanna, həkim otağı, o cümlədən müxtəlif müalicəvi hovuzlar, prosedur otaqları, təzyiqli su terapiyası, masaj, buxar, duz otaqları, istirahət zonaları, gözəllik salonu mövcud olacaq. Burada müxtəlif işə obyektləri – restoranlar, uşaq əyləncə mərkəzi, oyun otağı, sportskafə, karaoke otağı, kafeteriya da qonaqlara xidmət göstərəcək.

Qeyd olundu ki, “Aşağı İstisu” mənbəyindən alınan mütəxəssislər tərəfindən nümunələr götürülüb, suyun analizi və testi həyata keçirilib. Aparılan analizlər və balneoloji rəylərə əsasən, İstisu təbii mineral suyu fizioloji, metabolik və müalicəvi təsirlərə malikdir. Bu isə mədə-bağırsaq traktının funksional pozğunluqlarının müalicəsi və həzm funksiyasının stimullaşdırılması, yaşılarda natrium və maye çatışmazlığının, ortostatik tənzimləmə pozğunluqlarının, sidiq yollarında infeksiyaların müalicəsi, kalsium oksalat, sistin və sidik turşusu daşlarının profilaktikası və metafiksisi, uşaqlarda və yeniyetmələrdə diş kariyesinin profilaktikası, eləcə də böyüklər üçün dəstəkləyici təsir baxımından çox faydalıdır.

“Çıraq-1” və “Çıraq-2” kiçik SES-lərin açılışı

vat gücündə “Çıraq-2” Su Elektrik Stansiyasının da baş suqəbulədiçi qurğu, 3 kilometr uzunluğunda derivasiya boru xətti, maşın zalı yenidən qurulub. Stansiyada bir ədəd Avropa istehsalı olan yaşıl sertifikatlı müasir ekoturbin, generator, idarəetmə və avtomatika panelləri quraşdırılıb. “Çıraq-1” və “Çıraq-2” stansiyaları enerjisistemə tam inteqrasiya edilməklə məsafədən idarəetməyə imkan verən mərkəzləşdirilmiş SCADA sistemə qoşulub. Hər iki stansiyada ümumilikdə il ərzində 35 milyon kilovat-saata yaxın elektrik enerjisi istehsal olunacaq.

Prezident İlham Əliyev “Çıraq-1” və “Çıraq-2” Kiçik Su Elektrik stansiyalarını işə saldı.

Qeyd edildi ki, “Çıraq-1”, “Çıraq-2” və “Soyuqbulaq” Kiçik Su Elektrik stansiyalarından əlavə, bu günə kimi Kəlbəcər rayonunda 4,4

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev avqustun 25-də Kəlbəcər rayonunda “AzərEnerji” Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin “Çıraq-1” və “Çıraq-2” Kiçik Su Elektrik stansiyalarının açılışında iştirak edib.

Dövlətimizin başçısına stansiyalarda görülən işlər barədə məlumat verildi.

Bildirildi ki, Kəlbəcər rayonunun qərbində Tərtər çayı üzərində yerləşən 8,33 meqavat gücündə “Çıraq-1” və Qaraarxac çayı üzərində 3,6 meqavat gücündə “Çıraq-2” Kiçik Su Elektrik stansiyaları “AzərEnerji” ASC tərəfindən tamamilə yenidən qurulub.

Qeyd edək ki, 2022-ci ilin iyununda Prezident İlham Əliyevin tikinti işlərinin gedişinə baxış keçirdiyi bu elektrik stansiyaları ən müasir avadanlıqla təchiz olunub. Ərazidə iqlim və relyefin sərt olmağına baxmayaraq, tikinti işləri cəvəldən əvvəl başa çatdırılıb.

Burada çayın 50 faiz təminatı nəzərə alınmaqla ekoloji normanın saxlanılması üçün derivasiya boruları subasardan hündür hissədə quraşdırılıb. Həmçinin sel suları nəzərə alınaraq 1750 metr mütləq yüksəklikdə yerləşən idarəolunan baş suqəbulədiçi qurğu tikilib, eləcə də 7 kilometr uzunluğunda derivasiya boruları yenidən çəkilib.

“Çıraq-1” və “Çıraq-2” stansiyalarının hər biri üçün maşın zalı tikilib, Avropanın aparıcı şirkətlərinin istehsalı olan müasir ekoturbinlər, generatorlar, idarəetmə, rele mühafizəsi və avtomatika panelləri quraşdırılıb. “Çıraq-1” Kiçik Su Elektrik Stansiyasının ərazisində yeni 110 kV-luq açıq paylayıcı qurğu inşa edilib. 35 kilometr uzunluğunda 35 kV-luq “İstisu” elektrik verilişi xətti yenidən qurularaq yeni yarımstansiyaya qoşulub, optik kabel xətti çəkilib. Bu yarımstansiya “Çıraq-1”, “Çıraq-2” və “Soyuqbulaq” Kiçik Su Elektrik stansiyalarında istehsal edilən elektrik enerjisinin ölkənin enerjisisteməyə ötürülməsi üçün qovşağ funksiyasını daşıyır. Eynilə 3,6 meqavat gücündə “Kəlbəcər-1”, 6,3 meqavat gücündə “Qamışlı” və 3,4 meqavat gücündə “Meydan” Kiçik Su Elektrik stansiyaları yenidən qurularaq istismara verilib. Hazırda Kəlbəcər rayonunda beş yerdə ümumi gücü 48,3 meqavat olan kiçik su elektrik stansiyalarının tikintisinə başlanılıb. Bununla da 2024-cü ilin birinci rübündə Kəlbəcər rayonunda ümumi gücü 75,5 MVT, illik enerji istehsal potensialı 230 milyon kilovat-saat olan 10 kiçik su elektrik stansiyası mövcud olacaq.

meqavat gücündə “Kəlbəcər-1”, 6,3 meqavat gücündə “Qamışlı” və 3,4 meqavat gücündə “Meydan” Kiçik Su Elektrik stansiyaları yenidən qurularaq istismara verilib. Hazırda Kəlbəcər rayonunda beş yerdə ümumi gücü 48,3 meqavat olan kiçik su elektrik stansiyalarının tikintisinə başlanılıb. Bununla da 2024-cü ilin birinci rübündə Kəlbəcər rayonunda ümumi gücü 75,5 MVT, illik enerji istehsal potensialı 230 milyon kilovat-saat olan 10 kiçik su elektrik stansiyası mövcud olacaq.

Zar kəndinin təməli qoyulub

uşaq bağçası tikiləcək. Prezident İlham Əliyev Zar kəndinin təməlini qoydu.

Qeyd olundu ki, Zar kəndində əhalinin məşğulluğunun və istirahətinin təmin edilməsi üçün hər cür şərait yaradılacaq, geniş abadlıq və yaşıllaşdırma işləri görülməlidir. Burada evlərin və küçələrin işıqlandırılmasında “yaşıl enerji”dən istifadə olunacaq. Dövlətimizin başçısının tapşırıqlarına uyğun olaraq, bütün işlər ən yüksək səviyyədə yerinə yetiriləcək.

Sonra xatirə şəkilləri çəkdirildi.

Avqustun 25-də Kəlbəcər rayonunun Zar kəndinin təməli qoyulub.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva mərasimə iştirak ediblər.

Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Rövşən Rzayev dövlətimizin başçısına və birinci xanıma kənddə görüləcək işlər barədə məlumat verdi.

Bildirildi ki, Zar kəndində ümumilikdə 855 ailənin məskunlaşması planlaşdırılıb. Yaşayış məntəqəsinin salınması üçün 20 illik perspektiv və həmin müddətdən sonrakı inkişaf nəzərə alınmaqla 243 hektardan çox torpaq sahəsinin ayrılması nəzərdə tutulub. Birinci mərhələdə kəndə 547 ailənin köçürülməsi üçün birmərtəbəli fərdi evlərin inşası planlaşdırılır. Tikiləcək 547 evin 131-i ikiotaqlı, 289-u üçotaqlı, 92-si dördotaqlı, 35-i beşotaqlı olacaq. Burada, həmçinin 528 şagird yerlik məktəb, 100 yerlik

Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti xanım Mehriban Əliyevaya

Hörmətli Mehriban Arif qızı.

Doğum gününüz münasibətilə səmimi təbriklərimi qəbul edin.

Ölkələrimiz arasında mütəfiqlik münasibətlərinin möhkəmləndirilməsinə Sizin şəxsi töhfənizi yüksək qiymətləndiririk. Əminəm ki, konstruktiv cəhətlərlə əlaqələrin gələcək inkişafı da Rusiya və

Azərbaycanın dost xalqlarının maraqlarına tam cavab verəcək.

Hörmətli Mehriban Arif qızı, Sizə səmimi-qəlbdən möhkəm cansağlığı, xoşbəxtlik, rifah və dövləti fəaliyyətinizdə uğurlar arzu edirəm.

Hörmətlə,

Vladimir PUTIN,
Rusiya Federasiyasının Prezidenti

“Mişni” və “Alxaslı” kiçik SES-ləri istifadəyə verilib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva avqustun 25-də Laçın rayonuna səfər ediblər.

Dövlətimizin başçısı Laçın rayonunda “AzərEnerji” Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin “Mişni” və “Alxaslı” Kiçik Su Elektrik stansiyalarının açılışında iştirak edib.

“AzərEnerji” ASC-nin prezidenti Baba Rzayev Prezident İlham Əliyevə görülməli işlər barədə məlumat verdi.

Laçın rayonunda Həkəri çayının ən böyük qolu olan Hoçaz çayı üzərində yerləşən və ermənilər tərəfindən tamamilə dağıdılan 14,25 meqavat gücündə “Ağbulaq”, 8,25 meqavat gücündə “Mişni” və 6 meqavat gücündə “Alxaslı” Su Elektrik stansiyaları Prezident İlham Əliyevin tapşırığına uyğun olaraq tam yenidən qurulub. Hazırda “Ağbulaq” Su Elektrik Stansiyasında artıq son tamamlama işləri aparılır. “Mişni” və “Alxaslı” Kiçik Su Elektrik stansiyalarında isə işlər başa çatdırılıb.

Qeyd olundu ki, “Mişni” Kiçik Su Elektrik Stansiyasının yenidən qurulması layihəsi çərçivəsində baş suqəbulədiçi qurğu, 7,2 kilometr uzunluğunda derivasiya boru xətti və maşın zalı yenidən qurulub. Stansiyada Avropa istehsalı olan yaşıl sertifikatlı iki müasir ekoturbin, generatorlar, idarəetmə və avtomatika panelləri quraşdırılıb. Stansiyanın enerjisi sistemə inteqrasiya üçün 25 meqavoltampər gücündə 110/10 kV-luq yarımstansiya tikilib, 18 kilometr uzunluğunda 110 kV-luq elektrik verilişi və optik kabel xətləri çəkilib. Bu yarımstansiya “Mişni” stansiyası ilə yanaşı, “Alxaslı” stansiyasında istehsal edilən elektrik enerjisinin ölkə enerjisisteməyə ötürülməsi üçün qovşaq funksiyasını daşıyır. Enerjisistemə tam inteqrasiya edilməklə məsafədən idarəetməyə imkan verən mərkəzləşdirilmiş SCADA sisteməyə qoşulmuş “Mişni” Kiçik Su Elektrik Stansiyasında il ərzində 23 milyon kilovat-saatdan artıq elektrik enerjisi istehsal olunacaqdır.

Bildirildi ki, “Alxaslı” Kiçik Su Elektrik Stansiyasının yenidən qurulması layihəsi çərçivəsində baş suqəbulədiçi qurğu, 4,3 kilometr uzunluğunda derivasiya boru xətti, maşın zalı yenidən qurulub. Stansiyada Avropa istehsalı olan yaşıl sertifikatlı iki müasir ekoturbin, generatorlar, idarəetmə və avtomatika panelləri quraşdırılıb. Stansiyanın enerjisi sistemə inteqrasiyası üçün “Mişni” Su Elektrik Stansiyasında tikilmiş 110/10 kV-luq yarımstansiya 8 kilometr uzunluğunda 10 kV-luq elektrik verilişi və optik kabel xətləri çəkilib. Enerjisistemə tam inteqrasiya edilməklə məsafədən idarəetməyə imkan verən mərkəzləşdirilmiş SCADA sisteməyə qoşulmuş “Alxaslı” Su Elektrik Stansiyasında il ərzində 17 milyon kilovat-saatdan artıq elektrik enerjisi istehsal olunacaqdır.

Dövlətimizin başçısı “Mişni” və “Alxaslı” Kiçik Su Elektrik stansiyalarını işə saldı.

Qeyd edildi ki, “Ağbulaq”, “Alxaslı” və “Mişni” stansiyaları ilə yanaşı, bu günədək Laçın rayonunda ümumi gücü 40,5 MVT, illik enerji istehsalı potensialı 120 milyon kilovat-saat olan 5 kiçik su elektrik stansiyası yenidən qurularaq istismara verilib. Hazırda 4 stansiyanın yenidən qurulması üzrə işlər davam etdirilir. Gələcək ilin birinci rübündə artıq Laçın rayonunda ümumi gücü 65,5 MVT, illik elektrik enerjisi istehsal potensiyası

alı 194 milyon kilovat-saat olan 9 su elektrik stansiyası fəaliyyət göstərəcəkdir.

Bildirildi ki, su elektrik stansiyalarında ekoloji normalar tam qorunur. Bütün layihələr icra edilərkən çay bəliqlərinin derivasiya borusuna daxil olmasının qarşısının alınması və onların çay ekosistemində saxlanılması məqsədilə xüsusi bəliqçəkicəri qurğular tikilib. Avropanın yaşıl sertifikatlı avadanlıqlarından istifadə etməklə çay ekosistemi, o cümlədən flora və fauna tam qorunur, çayların məcrələrində ekoloji axımın iki dəfə artıq miqdarda su saxlanılmaqla, aşağı axım zonasının su təminatı, eyni zamanda, məcrəaltı su ehtiyatının formalaşması təmin edilib. Bununla yanaşı, bu işlər görülərkən meşələrin qırılmasına, qayaların dağıdılmasına yol verilməyib, çay məcrələrində hidromorfoloji dəyişikliklər edilməyib. Derivasiya boru xətləri çəkilən zaman beynəlxalq təcrübəyə uyğun xüsusi konstruksiyalardan istifadə edilməklə ətraf mühitə təsirlər minimalaşdırılıb. Su elektrik stansiyalarının karbon emissiyasının azaldılmasında rolunu təsdiqləmək üçün beynəlxalq sertifikat əldə edilməsi istiqamətində iş aparılır.

Bu layihələrin sosial-iqtisadi əhəmiyyəti barədə məlumat verildikən qeyd olundu ki, işğaldan azad edilən ərazilərdə 2021-2023-cü illərdə “AzərEnerji” ASC-nin icra etdiyi layihələr üzrə 3965 işçinin 2570-i yerli sakinlər olub. Daimi iş yerləri ilə təmin edilmiş 197 nəfərin 170-ni Qarabağ və Şərqi Zəngəzur regionundan olan əhali təşkil edir. “AzərEnerji” ASC yerli sakinlərin işlə təminatı üçün tikinti-quraşdırma işlərinə paralel olaraq peşə hazırlığı kursları da təşkil edir. Bu təşəbbüs regionda yeni energetika obyektlərinin tikintisi və istismarında yerli sakinlərin məşğulluğu üçün gələcəkdə də davam etdiriləcəkdir. Bütün elektroenergetika obyektlərində çalışan işçilərin məişət şəraitinin yaxşılaşdırılması üçün mühəndis-yataqxana kompleksləri yaradılıb.

Beynəlxalq Hava Limanının tikintisi davam edir

Avqustun 25-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Laçın Beynəlxalq Hava Limanında tikinti işlərinin gedişi ilə tanış olublar.

“AzVirt” MMC-nin baş direktoru Kamil Əliyev dövlətimizin başçısına və birinci xanıma hava limanında görülən işlər barədə məlumat verdi.

Bildirildi ki, təməli 2021-ci ildə qoyulan Laçın Beynəlxalq Hava Limanının tikintisinin 2025-ci ildə tamamlanması planlaşdırılır. Hava limanının uçuş-enmə zolağının uzunluğu 3 min metr, eni isə 60 metr olacaqdır. Hava limanı Qorçu kəndi yaxınlığında dəniz səviyyəsindən 1800 metr hündürlükdə inşa edilir və postssovet məkanında ən yüksək dağlıq ərazidə yerləşən hava limanlarından biri olacaqdır.

Laçın dağlıq bölgə olduğuna görə ərazinin hamarlanması işləri davam etdirilir. Hazırda uçuş-enmə zolağının, yönəldici yolların, perronun tikiləcəyi ərazilərdə genişmiqyaslı torpaq işləri həyata keçirilir. Aeroportun beynəlxalq standartlara uyğun layihələndirilən terminal binasının sahəsi 5 min kvadratmetrdir və saatda 200 sərnişinə xidmət edə biləcəkdir. Terminal binasında bünövrənin beton işləri tam başa çatdırılıb, metal konstruksiyaların yığılması üzrə işlərin 95 faizi yerinə yetirilib. Terminalin dam örtüyü işlərinə başlanılıb. Hava limanının aeronaviqasiya qülləsi və

köməkçi binalarında təməlqoyma işləri görülür.

Qeyd edildi ki, Laçın Beynəlxalq Hava Limanında yaradılacaq şərait ICAO və IATA standartlarına uyğun uçuşların həyata keçirilməsinə imkan verəcəkdir.

Hava limanı Laçın şəhərinə 30, Şuşaya 70, Kəlbəcərə 60 kilometrlik məsafədə yerləşir. Bu hava limanı strateji təyinatı ilə yanaşı, gələcəkdə regionun turizm potensialının inkişafına da imkan verəcəkdir.

Qeyd edək ki, Laçın Beynəlxalq Hava Limanı Prezident İlham Əliyevin işğaldan azad edilən ərazilərdə yol-nəqliyyat strategiyasının vacib elementlərindən birini təşkil edir.

Kəlbəcər–Laçın avtomobil yolu sürətlə çəkilir

Avqustun 25-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Kəlbəcər–Laçın avtomobil yolunun 38-ci kilometrliyindən 76-cı kilometrliyinədək olan hissəsində görülən işlərlə tanış olub.

Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinin İdarə Heyətinin sədri Saleh Məmmədov dövlətimizin başçısına aparılan işlər barədə məlumat verdi.

Bildirildi ki, inşası sürətlə davam

etdirilən 75,8 kilometr uzunluğunda yeni yol mövcud yoldan 32 kilometr qısa olacaqdır. I və II texniki dərəcəli bu yol ikizolaqlı və dördzolaqlı olmaqla inşa edilir. Yeni yolun üzərində 17 tunelin

inşası nəzərdə tutulur. Tunellərin ümumi uzunluğu 13,3 kilometrdir. Bundan başqa, yol üzərində ümumi uzunluğu 4163 metr olan 23 körpü də inşa edilir.

Dövlətimizin başçısına yol üzərində inşa olunaçaq T-9 tuneli barədə də məlumat verildi. Qeyd edildi ki, tunelin uzunluğu 224 metrdir. İkizolaqlı tunelin eni 10,6 metrdir.

Müasir mehmanxana kompleksinin təməli qoyulub

Avqustun 25-də Laçın şəhərinə yaxın ərazidə inşa ediləcək mehmanxana kompleksinin təməli qoyulub.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva tədbirdə iştirak ediblər.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər müdiri Ramin Quluzadə dövlətimizin başçısına və birinci xanıma görülməli işlər barədə məlumat verdi.

Bildirilib ki, Laçının bərpası konsepsiyasında şəhərin turizm potensialı da nəzərə alınaraq ona uyğun infrastruktur yaradılır. Ən müasir səviyyədə inşa olunaçaq mehmanxanada rayona səfərə gələn-

lərin rahatlığı üçün hər cür şərait yaradılacaqdır. Mehmanxana kompleksi 100 otaqlı hotel binasından və 10 kottecdən, eləcə də kafe və restoranlardan, əyləncə və istirahət mərkəzlərindən ibarət olacaqdır. Hotel binasında 500 yerlik çoxfunksiyalı tədbir və iclas zalları da qonaqların istifadəsinə veriləcəkdir.

Eyni zamanda, mehmanxanada açıq

və qapalı hovuz, SPA mərkəzi, bowling və əyləncə, uşaq əyləncə zonası, qapalı idman zalı, yoqa otağı və açıq havada çoxfunksiyalı meydançalar yaradılacaqdır. Bir sözlə, yüksək xidmətlərin göstərilməyi mehmanxana kompleksi müasir standartlar səviyyəsində inşa olunacaqdır.

Sonra Prezident İlham Əliyev kompleksin təməlini qoydu.

Mebel fabriki işə salınıb

Bildirildi ki, bərpa və quruculuq işləri istehsal müəssisələrinin yaradılması ilə paralel şəkildə davam etdirilir. Bu işlərdən biri də Laçın rayonunun sənaye zonasında yaradılan mebel fabriki-dir. Müəssisədə yataq və qonaq otaqları dəstlərinin, qapıların və digər mebel məhsullarının istehsalı nəzərdə tutulub. Fabrikin illik istehsal gücü 3 min kubmetrdir. Burada Avropa ölkələrinin, Türkiyə və Çin istehsalı olan avadanlıqlardan, Türkiyə və Rusiyadan alınan xammaldan istifadə olunacaq. İstehsal sahələrində ümumilikdə 100 nəfər işlə təmin olunması nəzərdə tutulub.

Prezident İlham Əliyev mebel fabriki işə saldı.

Prefabrik modul evlərin istehsalı müəssisəsi ilə tanışlıq zamanı məlumat verildi ki, burada ildə 200 ev hazırlanacaq. Prefabrik evlərə qonaq, mətbəx, yataq otaqları və sanitariya qovşağı daxildir. Bu evlərin daş evlərdən üstünlüyü ondan ibarətdir ki, onlar zəlzələyə davamlı və yüksək dayanıqlılıqla yanaşı, ekoloji cəhətdən təmizdir. Həmçinin uzunömürlü və yanğına davamlı olan bu evlərin digər bir üstünlüyü isə qiymətinin daha sərfəli olmasıdır. Bu müəssisədə də 100 nəfər daimi işlə təmin olunub.

Xırdabuynuzlu heyvanların saxlanması məntəqəsinə baxış zamanı qeyd olundu ki, bura-

Avqustun 25-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Laçın rayonunun sənaye zonasında mebel fabrikinin açılışında iştirak edib, prefabrik modul evlərin istehsalı müəssisəsinin və xırdabuynuzlu heyvanların saxlanması məntəqəsinin fəaliyyəti ilə tanış olublar.

"Bakı Abadlıq Xidməti" MMC-nin baş direktoru Bünyad Qasimov Prezidentin başçısına və birinci xanıma görülən işlər barədə məlumat verdi.

da qoyun kəsimi üçün beş, inək kəsimi üçün üç modul tipli avadanlıq quraşdırılıb. Müəssisənin illik istehsal gücü 17 min baş heyvan kəsiminə imkan verir. İstehsal sahəsində kəsim, içəli təmizləmə, soyutma otağı, kiçik hissələrə ayırma, paketləmə konteynerləri yerləşdirilib. Bu müəssisədə 30 nəfər işlə təmin olunacaq.

Orta məktəb binası istifadəyə verilib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva avqustun 25-də Laçın rayon 2 nömrəli tam orta məktəbin əsaslı təmirindən sonra açılışında iştirak ediblər.

Dövlətimizin başçısı və birinci xanım əvvəlcə Laçından olan sakinlərlə görüşüb qısa söhbət ediblər.

Kişi sakin: Anam 46 il burda müəllim işləyib. Biz anam tərəfdən böyük nəsil-kökük.

Mehriban xanım Əliyeva: Bura cənnətdir. Nə qəşəng qızıdır.

Balaca qız: Gedək bizim evimizdə bir çay içək.

Mehriban xanım Əliyeva: Sağ olun.

Elm və təhsil naziri Emin Əmrullayev məktəbdə yaradılan şərait barədə dövlətimizin başçısına və birinci xanıma məlumat verdi.

Qeyd edildi ki, Laçın şəhər 2 nömrəli tam orta məktəbin binasının layihələndirilməsi və əsaslı təmiri məqsədilə Azərbaycan Preziden-

3 laboratoriya, 18 yerlik məktəbhazırlıq otağı və 24 yerlik hərbi hazırlıq kabinetləri var.

Həmçinin məlumat verildi ki, Azərbaycan Prezidentinin qeyd olunan Sərəncamı ilə Laçın rayonunun 176 şagird yerlik Zabux kənd tam orta məktəbi binasının layihələndirilməsi, əsaslı təmiri və bərpasına başlanılıb. Həmin məktəb binasının ümumi sahəsi 1245 kvadratmetrdir. Binada 11 sinif otağı, kimya, fizika laboratoriyası otaqları, informatika kabinetləri, yeməkhana, tibb otağı, akt və gimnastika zalı, hərbi hazırlıq kabinetləri, kitabxananın yaradılması nəzərdə tutulur.

Prezident İlham Əliyev: Sağ ol, bala, çox sağ ol. Hələ çox gələcək. Sağ olun. Sizə cansağlığı və uğurlar.

Qadın sakin: Sağ olun.

ti 2022-ci il sentyabrın 22-də Sərəncam imzalayıb. Sərəncama əsasən, ötən ilin dekabrında məktəb binasında bərpa-gücləndirmə və əsaslı təmir işlərinə başlanılıb. Ümu-

milikdə 510 şagird yerlik məktəbin üçmərtəbəli binasının sahəsi 4550 kvadratmetrdir. Binada 24 yerlik doqquz, 18 yerlik beş və 12 yerlik dörd sinif otağı, 1 informatika, 1 texnologiya kabinetli,

"Hoçazfilm pavyonununun açılışı

Avqustun 25-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Laçın rayonunda "Hoçazfilm" yaradıcılıq studiyasının çəkiliş pavyonununun açılışında iştirak ediblər.

Dövlətimizin başçısına və birinci xanıma pavyonda yaradılan şərait barədə məlumat verildi.

Bildirildi ki, Qarabağın çoxşaxəli nadir yaradıcılıq məkanı layihəsi olan "Hoçazfilm" studiyası Laçın şəhərində iki inzibati binadan və bir çəkiliş pavyonundan ibarətdir. Studiyanın adı Laçın rayonunun əsas rəmzlərindən sayılan Hoçaz qayalıqlarının adından götürülüb. Studiya Laçın başda olmaqla, ümumilikdə Qarabağ regionunun işğal və işğaldan sonrakı dövrlərinin salnaməsini yaratmaqda regional audiovizual mərkəz kimi fəaliyyət göstərəcək. Studiya çəkiliş məqsədilə regiona gələn yerli və xarici film istehsalçılarının bölgənin zəngin təbiəti, imkanları ilə bağlı bələdçilik və lokasiya xidmətləri göstərəcək, onları müvafiq avadanlıqla təmin edəcək. Studiya, həmçinin yerli və xarici media, dövlət təşkilatları, dövlət və özəl kinostudiyalar ilə əməkdaşlıq əsasında regiondan audiovizual kontent təqdim edəcək.

Diqqətə çatdırıldı ki, çoxşaxəli yaradıcılıq məkanı olan "Hoçazfilm" in perspektiv fəaliyyət istiqamətləri çox genişdir. Bu istiqamətlərə Qarabağ regionunun genişmiqyaslı təbliğatı ilə bağlı layihələrin həyata keçirilməsi, bölgədə keçiriləcək mədəni-küt-

ləvi tədbirlərin işıqlandırılması, Laçında yenidənqurma işlərinin, regionun milli brendlərinin və yerli məhsulların təşviqi, kinoteatr və yaradıcı ittifaqla əməkdaşlıq, gənclər üçün yay məktəbləri, yaradıcılıq atelyeləri, kinematografiya, rəsm kursları və müsabiqələrinin təşkili daxildir. Studiyanın tərkibində "Hoçaz Hotel" və "Hoçaz Kafe" də fəaliyyət göstərəcək.

Məlumat verildi ki, pavyon texniki təchizat, o cümlədən səs, işıq izolyasiyası baxımından beynəlxalq standartlara uyğundur. Kino sənayesində ən çox tələbat duyulan dekorların hər biri xüsusi olaraq "Hoçazfilm" in sifarişində əsasında hazırlanmış əl işidir. Bütün bunlar kino və digər kommersial çəkilişlər üçün müxtəlif agentliklər və studiyalarla qarşılıqlı faydalı əməkdaşlığın yaradılması baxımından çox əhəmiyyətlidir. Pavyonda ilkin mərhələdə nadir dekorasiyalar - təyyarə, helikopter, həbsxana, elmi laboratoriya və üçtərəfli yaşıl ekran quraşdırılıb. Kinopavilyonun tələbatı uyğun olaraq mütəmadi qaydada yeni dekorlarla zənginləşdirilməsi nəzərdə tutulub.

Həmçinin bildirildi ki, "Hoçazfilm" yaradıcılıq studiyasının ilk layihəsi Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin ilk hərbi naziri, əslən

laçınli Xosrov bəy Sultanovun həyat və fəaliyyətindən bəhs edən "Qarabağ qubernatoru" bədii-sənədli filmidir. Layihənin məqsədi tarixi paralellər apararaq Qarabağ və Zəngəzur ətrafında erməni daşnaqlarının və Qafqazda maraqları olan böyük siyasi güclərin həyata keçirdikləri işğalçılıq siyasəti, törətdikləri cinayətlər barədə həqiqətləri dünyaya çatdırmaq, 44 günlük Vətən müharibəsində Zəfər qazanmış Azərbaycan xalqının, dövlətçiliyinin əzəmətinə, qüdrətinə tərənnüm və təbliğ etməkdir.

Birinci xanım Mehriban Əliyeva: Kino müharibədən sonra Azərbaycan üçün çox vacibdir.

Prezident İlham Əliyev: Xüsusilə indi Qarabağ müharibəsi ilə bağlı, ümumiyyətlə, mövzular çox ola bilər. Müharibənin özü, həm müxtəlif epizodlar, müxtəlif əməliyyatlar.

Birinci xanım Mehriban Əliyeva: Əlbəttə.

Studiyanın əməkdaşı: Silsilə sənədli filmlərimiz var. Sizin uğurlu siyasətiniz sayəsində 44 günlük müharibə ilə böyük uğur əldə etmişik. Bundan artıq heç nə ola bilməz. İnşallah, yaxşı olacaq.

Birinci xanım Mehriban Əliyeva: Amin.

Prezident İlham Əliyev: İndi laçınlılar gəlib öz dədə-baba torpağında yaşayırlar. Uğurlar.

Birinci xanım Mehriban Əliyeva: Sağ olun.

Studiyanın əməkdaşı: Sağ olun.

"Həkəri Balıq Təsərrüfatı" fəaliyyətə başlayıb

Avqustun 25-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Laçın rayonunda "Həkəri Balıq Təsərrüfatı"nın açılışında iştirak ediblər.

Dövlətimizin başçısına və birinci xanıma təsərrüfat barədə məlumat verildi.

Bildirildi ki, Qarabağ zonasında ilk nəvətiş-dirmə təsərrüfatı olan bu müəssisədə il ərzində 35 ton Kür nərəsi, 1,5 ton çökə və 5 ton forel yetişdiriləcək. Bunun üçün müəssisədə hər birinin uzunluğu 40, eni 3 metr olan açıq tipli 36 beton kanal yaradılıb.

Dövlətimizin başçısına və birinci xanıma nəvətiş üçün mövsümə uyğun olaraq martdan mayadək nohurlarda, bütün ilboyu isə şirin suyu olan qapalı su təchizatı qurğusunda saxlanılır. Balıqların cinsi təyin edildikdən sonra isə damazlıq sürü müəyyənləşdirilir. Sonrakı mərhələdə balıqların genetik pasportlaşdırılması və çipləndirilməsi

həyata keçirilir. Daha sonra balıq məhsullarının hazırlanması və emalı üçün erkək balıqların ayrılması, diş balıqlardan kürü istehsalına başlanması prosesi aparılır. Sonda isə körpə balıqların buraxılması, kürü və balıq məhsullarının əldə edilməsi prosesi həyata keçirilir.

Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyevaya məlumat verildi ki, gələcəkdə müəssisənin fəaliyyətinin genişləndirilməsi planlaşdırılır. Belə ki, nəvətiş istehsalının ildə 70 tona, kürünün 3 tona, forel etinin isə 10 tona çatdırılması nəzərdə tutulur.

Humanizmin Mehriban Əliyeva bənzərsizliyi

(əvvəl 1-ci səhifədə)

Bununla bağlı yazımıza isə Mehriban xanım Əliyevanın ölkəmizin Birinci vitse-prezidenti təyin olunduqdan sonra "Rossiya 24" telekanalına müsahibəsində səsləndirdiyi fikirlərlə başlamaq istərdik: "UNESCO-nun və İSESCO-nun xoşməramlı səfiri kimi, bütün bu illər ərzində mən öz beynəlxalq fəaliyyətimi nizamlamalı olurdum. İlk növbədə, bu, mənim üçün dünya ictimaiyyətinə Azərbaycanın tarixini, mədəni irsini, bununla yanaşı, Azərbaycanın bugünkü siyasi və ictimai gerçəkliklərini çatdırmaq imkanı idi. Müasir Azərbaycanın nə demək olduğunu, onun əhəmiyyətini, siyasi mövqeyini, bu ölkənin potensialını dünya ictimaiyyətinə çatdırmaq lazımdır. Düşünürəm ki, bu istiqamətdə də xeyli iş görməyə nail olmuşam. Buna görə də mən gələcəyə nikbin baxıram".

Diqqətə çatdırdığımız iqtibas birinci xanımın Birinci vitse-prezident postuna layiqliyinin yalnız kiçik preambulasıdır. Bu preambulaya diqqət yetirərkən, onun keçdiyi yol, məqsəd və vəzifələri, reallaşdırdığı tədbir və təşəbbüslər, gördüyü işlər gözəldir. Öndə canlanmaqdadır. İstər-istəməz sual yaranır: Hansı məqamı fərqləndirir? Belə nəticəyə gəlirik ki, fərqləndirilməli cəhət yoxdur. Çünki Mehriban Əliyeva obrazının bütün sahələrdə gördüyü işlərin hamısı əhəmiyyətlidir. Yalnız bir ölçü vahidi var ki, onun adı ürəkdir. Böyük Ürək.

O ürək Mehriban xanımın çoxşaxəli fəaliyyətinin məğzi Azərbaycanca, azərbaycançılığa xidmət amalına kökləmək naminə döyünür. Bu amalın məğzində Heydər Əliyev Fonduna rəhbərliyin dayanmasının dərin məntəqi var. Axı, ulu öndər Heydər Əliyev Azərbaycan adlı ayrıca dünyadır. O, müasir, müstəqil respublikamızın qurucusu, azərbaycançılığın banisidir. Dahi şəxsiyyətin zəngin irsinin yaşadılması və təbliği isə Mehriban xanımın əlahiddə xidmətidir.

Mehriban Əliyevanın Heydər Əliyev Fondunun prezidenti kimi həyata keçirdiyi misilsiz fəaliyyət xətti ümummilli liderin ruhuna dərin ehtiram nümunəsi olmaqla yanaşı, həm də öz xalqı üçün fədakarlıq etmiş, olmanın mərhumiyyətlərə qatılmış nəhəng dövlət adamına münasibətdəki qədrbilənlikdir. Bu qədrbilənliyin milli dəyər şəklinə gəlməsi, öz ifadəsini genişmiqyaslı tədbirlərdə tapması Heydər Əliyev irsindəki fundamentalıya yeni ahəng qazandırır, bu irsi institusionalaşdırır.

Bəli, əminliklə vurğulaya bilərik ki, Mehriban Əliyeva Heydər Əliyevin mənalı ömrü yolunu məkəbləşdirib. Elə bir məkəb ki, onun başlıca qayəsində Vətən sevgisi dayanır. Bütün çətinliklərə sinə gərək üçün özündə güc və təpər tapan, ruhdan düşməyən, uğursuzluqları uğura çevirmək əzmini tələf edən sevgi. Ona görə Heydər Əliyev Fondu həm də Vətən sevgisinin ali mərkəzidir.

Heydər Əliyev Fondu Mehriban Əliyevanın özünün zənginliyindəki Vətən sevgisindən də nəşət alan platformadır. Qurumun gördüyü işlər el-obaya bağlılıq keyfiyyətlərindən doğan gücün, rasionallıq düşüncənin, iti zəkənin sevgi naminə təzahürüdür. Bu təzahür dövlətçilik təkəüründəki təntənədir – Mehriban Əliyeva təntənəsi. Bu təntənədə milyonlarla azərbaycanlıya Vətəni, xalqı, dövləti Heydər Əliyev kimi sevmək aşılansın. Aşılansın ki, dövlətçiliyimiz və müstəqilliyimiz əbədi ol-

sun. Aşılansın ki, müstəqil respublikamızın ideoloji xətti daimilik qazansın, xalqımız ümummilli liderin ideyalarına söykənərək, yeni uğur və nailiyyətlərə doğru inamla addımlasın.

Bu yerdə Mehriban xanım Əliyevanın "Həyat dərsi" məqaləsindəki düşüncələrə üz tutmağı zəruri sayırıq. Çünki Heydər Əliyev zənginliyinə dəyər baxımından məxsusi ifadə tərzinə malik bu düşüncənin özü də dərin qədrbilənlikdir: "O zamanın qanunlarına görə yaşayan bir cəmiyyətdə respublika başçısının, sözün yaxşı mənasında, millətperəst bir insan olması onun həyatının nə qədər maneələrlə, üstüörtülü təhlükələrlə, daxili sarsıntılarla dolu olduğunu göstərir. Başqa cür ola da bilməzdi! Axı Azərbaycan üçün Heydər Əliyev möhkəm sipər, dayaqdır. Bunu bizim nəslimiz 80-ci illərin sonunda Vətənin üstünü qara buludlar alanda – Qarabağ savaşında, 20 Yanvar faciəsində haqsızlıq və laqeydlilik ilə üz-üzə qalanda hiss etdi. Onun varlığını Azərbaycan üçün Tanrı payı olduğunu onda dərinləndirdi. Hiss etdik ki, "Azərbaycan və Heydər Əliyev bir-birinə bağlanmış qırılmaz tellərdir" kəlmələrinin ifadəsi adi ritorika deyil.

Daxilən zəngin dünyaya malik insanın xarakterinə hakim kəsilmiş duyğuların məcmusu həm də mədəniyyətdir. Yüksək mədəniyyətə sahib fərdlərin malik olduqları keyfiyyətlər bir yere toplanaraq xalqın şüur və düşüncəsinin məhsulu kimi qəlib-

yazıldı. Deməli, Mehriban xanım mədəniyyət davasında da Zəfər çaldı.

Azərbaycanın Birinci vitse-prezidentinin mədəniyyət sahəsindəki layihələri də digər fəaliyyəti istiqamətləri kimi, kifayət qədər, çoxşaxəli diapazona malikdir. Ancaq bu yerdə Konfutsinin kəlamını xatırlayaraq fikrimizə aydınlıq gətirmək istərdik. Dahi Çin filosofu deyirdi ki, bir millətin xarakterini bilmək istəyirsinizsə, o millətin musiqisini dinləyin. Mehriban xanımın milli musiqimizlə, muğamımızla bağlı reallaşdırdığı təşəbbüslər xalqımızın xarakterinin təbliğidir. O insan ki, içində musiqi duyğusu yoxdur və qəlbə səslərlə rıqqətə gəlmir, onun hissələri gəcə kimi qaralıqdır, – deyirdi Uilyam Şekspir. Belə nəticəyə gəlirik ki, Mehriban Əliyevanın musiqi təbliğati, eyni zamanda, Azərbaycan insanının işıqlı obrazının tərənnümünə yönələn fəaliyyətdir. Bu fəaliyyət öndə aydın şəhərlərin açılmasında isə ilahi qanunauyğunluq və ədalət var.

İdmana münasibətdə "sağlam bədəndə güclü ruh olar" deyirlər. Mehriban Əliyevanın idmanın təbliği istiqamətində gördüyü işlərdə sağlam bədənin daşdığı sağlam ruhu həm də mədəniyyətimizin dünyaya tanıtılması naminə hərəkatə gətirməkdir. Onun mövcud sahədəki təşəbbüskarlığı və təşkilatçılığı özlüyündə dərin yüklü dövlət hadisəsidir. Bu baxımdan, 2015-ci ildə Bakıda keçirilmiş Birinci Avropa Oyunlarını xatırlamaq yerinə düşər. Həmin mötəbər turnirin keçirilməsi üzrə Təşkilat Komitəsinin sədri olan Mehriban xanım tarixi idman olayını əsl Azərbaycan şölinə çevirdi. O şöləndə şanlı tariximiz də vardı, müasir simamız da, gələcəyə doğru inamla addımlamaq əzmimiz də.

Mehriban xanım hələ turnirdən əvvəl Kann, Afina, Berlin, İstanbul və digər şəhərlərdə "Bakı-2015" ilk Avropa Oyunlarının təqdimat mərasimlərindəki çıxışları ilə Vətənimizin böyük idman hadisəsinə layiqli evsahibliyini gerçəkləşdirəcəyinə dərin əminlik hissi formalaşdırdı. Bu baxımdan, onun 2014-cü il noyabrın 18-də İstanbulda "Çırağan" hotelində keçirilən təntənəli mərasimdəki çıxışından bir hissəni diqqətə çatdırmağı vacib sayırıq: "Birinci Avropa Oyunları Avropanın idman tarixində yeni bir səhifə açacaq. Əlbəttə, ilk oyunlar gələcək oyunların səviyyəsini, standartlarını müəyyən edəcək. Ona baxmayaraq ki, hazırda cəmi iki il yarım vaxt ayrılıb, Azərbaycan bu oyunları yay olimpiya oyunları səviyyəsində keçirtmək əzmindədir. Bunun üçün bütün lazımi tədbirlər həyata keçirilir və zəruri addımlar atılır. Biz güclü Təşkilat Komitəsi yaratmışıq. Beynəlxalq qurumlarla, Avropa Olimpiya Komitəsi ilə beynəlxalq idman federasiyaları ilə çox uğurlu əməkdaşlıq qurmuşuq, çoxsaylı könüllülərin köməyindən istifadə edirik. Və ümidvaram ki, birinci Avropa oyunları ədalətli, sağlam rəqabət, dostluq və həmrəylik şəraitində keçiriləcək".

Azərbaycanın birinci xanımının mədəniyyət dolu idman təşəbbüskarlığı özünü ən müxtəlif tədbirlərdə göstərib və göstərməkdədir. Ancaq hesab edirik ki, onun rəhbərlik nümunəsi Birinci Avropa Oyunları təmsalında Azərbaycana rəğbət və qibtə epopeyasını yazdı. Turnir Mehriban xanımın da dediyi kimi, Yay Olimpiya Oyunları səviyyəsində təşkil olundu. Bu səviyyənin qazandırdığı təcrübə bazası onu deməyə əsas verir ki, ölkəmiz bütün dövlətlərin ən böyük idman hadisəsinə evsahibliyinə də tam layiqdir.

Bəli, Mehriban xanımın fədakar əməyi sayəsində Prezident İlham Əliyevin Azərbaycanı idmanın kütləviləşməsi istiqamətində apardığı dövlət siyasəti yeni ahəngdarlıq zirvəsinə çatıb. Ölkəmiz dünya gimnastika ailəsinin fəxridir. Ümumən, Mehriban Əliyevanın istər Azərbaycan Gimnastika Federasiyasının prezidenti, istərsə də Azərbaycan Respublikası Milli Olimpiya Komitəsinin İcraiyyə Komitəsinin üzvü kimi daşdığı missiyalar, onun digər fəaliyyət sahələrindəki gördüyü işlər kimi bənzərsiz və təkrarsızdır.

Mehriban Əliyeva Azərbaycan ictimai-siyasi həyatında son dərəcə parlaq simadır. Yuxarıda sadaladığımız məziyyətlərin hər birinin həmin simanın formalaşmasında və cəmiyyət tərəfindən qəbulunda öz rolu var. Nəzərə alaq ki, istər idman, istər mədəniyyət, istərsə də digər istiqamətlər üzrə əhatəli fəaliyyətin hədəfində Azərbaycan amili varsa, həmin yöndə siyasətin rolu da ön planda olmalıdır. Bu, qaçılmaz reallıqdır.

Ancaq siyasətçi Mehriban Əliyevanı fərqləndirən başlıca xüsusiyyət onun bu platformadakı işirakında ziyallıq çalarlarının özünü daha qabarıq göstərməsidir. Demək çətinlik ki, onun siyasətçi amplituasız ziyalı təbiətinin vurğulanmasına xidmətdir, yoxsa ziyallılığın siyasətçi simasına təsiri var. Göründür, incə balans mövcuddur və hesab edirik ki, qadın siyasət adamının zərif gücünü vurğulayan da məhz bu balans gözənilməsidir.

Hər bir halda, siyasətçi Mehriban Əliyeva üçün hədəflər var. Həmin hədəflərdən söz açılarkən, onun Birinci vitse-prezident təyin olunduqdan sonra xarici media vasitələrindən birinə müsahibəsində səsləndirdiyi fikrin üzərində dayanmağı əhəmiyyətli sayırıq. Hesab edirik ki, bu fikir Mehriban xanımın ali dövlət vəzifəsinə təyin olunmazdan əvvəlki fəaliyyət paradigmasının yeni postdan irəli gələn məsuliyyətin qarşılanmasına dəstək baxımından önəmini təsdiqləyir: "Düşünürəm, dediyim kimi, bundan əvvəl icra etdiyim fəaliyyətin

tutumunu, yəqin ki, daha geniş olacaq. Yəqin ki, iş birmənalı daha çox olacaq. Mənim təsəvvürüm, istəyim sosial problemlərin, əhalinin aztəminatlı təbəqəsinin problemlərinin həllinə diqqətli maksimum cəmləşdirməkdir. Azərbaycanda bir milyondan artıq qaçqın və məcburi köçkün var. Bütün bu illər ərzində onların problemləri dövlət və hökumət səviyyəsində həll olunur. Lakin mən hesab edirəm ki, biz bu sahəyə daha böyük diqqət yetirməliyik. Mən də bu işə hazırım".

Mehriban xanımın Birinci vitse-prezident kimi ölkəmizin siyasət olimpidəki missiyası göstərir ki, vəzifəyə şöhrət və sanbal gətirən insandır. İnsanın daxilindən gələn nəcib xüsusiyyət və davranışlar, kübarlıq və alicənablıqdır. Əslində, onun Milli Məclisin deputatı kimi siyasət meydanında gördüyü işlər də həmin keyfiyyətlər məcmusunun ifadəsi idi. Birinci vitse-prezidentlik institutu isə onların arealını daha geniş götürmək imkanı verdi. Müvafiq olaraq vəzifənin özü də dəyər qazandı.

Vəzifə həm də ona görə dəyər qazandı ki, Mehriban xanımın siyasi baxışlar sistemini bilavasitə insan, ona qayğı, həssas münasibət amili təşkil edir. Axı insanı anlamaq, duymaq, onun daxili aləminə bələdçilik həm də dövlət idarəçiliyinin qayəsində dayanır. Mehriban xanımın təsvirindəki kimi: "Hakimiyyətə qarşı müxalifətə olmaq olar, lakin öz ölkəsinə qarşı müxalifətə olmaq lazımdır. Bu, ən dəhşətli həaldır. Mənim məqsədim ondan ibarətdir ki, belə dəyər, hətta tənqidə ən çox meyil edən təbəqələrin də müəyyən müddətdən sonra tənqid üçün az əsas olsun". Bütün bunlar bir daha Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin seçiminin uğurunu göstərir.

Mehriban Əliyeva obrazını bənzərsiz və təkrarsız edən bir mühüm məqama da diqqət yetirək. Məlum olduğu kimi, Azərbaycanda qadınlar ictimai həyatda iştirakları ilə seçiliblər. Tariximizdə də bunun layiqli örnəkləri var. Ancaq tam əminliklə söyləmək mümkündür ki, tarixin heç bir dövründə Azərbaycan qadını indiki qədər ictimailəşmiş məzmununda olmayıb. Onu da tam qətiyyətlə demək lazımdır ki, Azərbaycan qadınının cəmiyyət həyatındakı həzrətli fəallıq etalonu məhz Mehriban xanımdır. O, vətənpərvər, maarifpərvər qadınlarımızın müasir həyatını yeni keyfiyyətdə davam etdirən nümunədir.

Mehriban Əliyeva obrazı qadınların cəmiyyət üçün sosial məsuliyyət hissəsinin təşviqatçısıdır. Onun iş diapazonundakı genişlik zərif cinsin nümayəndələrinin kişilərlə bərabər, çiyin-çiyinə, xalqımız və dövlətimiz naminə yorulmadan çalışması yolumdakı mayakdır. Bu mayak bütün sahələrdə üzrə qadın əməyinin təşviqedicili funksiyasını yerinə yetirir, istiqamətləndirici rol oynayır. Elə bu səbəbdən ki, ölkəmizdə qadınların təmsil olunduqları strukturların sayı durmadan artır.

Ən əsası isə Mehriban Əliyevanın fəaliyyəti ənənəvi Şərq qadınının tarixdə məlum olan yüksək fəallıq nümunələri ilə tam passivlik tendensiyası arasındakı təzadı aradan qaldırır. Nəzərə alaq ki, tarix boyu haqqında söz açdığımız yüksək fəallıq qadının zəriflik obrazına xələf gətirdiyi kimi, tam passivlik də onu cəmiyyətdən təcrid durumuna salırdı. İndi qətiyyətlə deyə bilərik ki, Mehriban xanımın müəyyənləşdirdiyi meyar qadının əsl qadın və ana obrazını vurğulamaqla, keçmiş qadınlara münasibətdəki mənfə stereotiplərini sıradan çıxarır, həmin neqativlərin təkrar-

lanmaması üçün güclü mənəvi müqavimət səddi formalaşdırır. Bu, son dərəcə dəyərli və milli olduğu qədər də bəşəri məqamdır. Həmin məqamın inceliklərində ölkəmizin Birinci vitse-prezidenti "Rossiya 1" telekanalına verdiyi və telekanalın "Vesti nedeli" programında yayımlanmış müsahibədə özünəxas üslubda aydınlıq gətirir. Mehriban Əliyeva Birinci vitse-prezidentin qadınların siyasətçi kimi qəbuluna o qədər də adət etməmiş Şərq mentallığına malik kişilərlə qarşılaşmasının labüdlüyünə, buna nə dərəcədə hazır olduğunu dair suala cavabında bildirir: "Əlbəttə, biz müsəlman ölkəsiyik, lakin, eyni zamanda, dünyəvi dövlətdir, bizim dünyəvi əsaslarımız var. Biz öz dinimizə, ənənələrimizə dərin hörmət və ehtiram bəsləyirik. Lakin bizdə dövlət və din bir-birindən ayrılır və düşünürəm ki, bu məsələdə heç bir problem yoxdur. Mən buna tamamilə hazırım, bunu hər hansı çağırış hesab etmirəm".

Mehriban Əliyeva gözəl anadır, fədakar həyat yoldaşdır. Nəzərə alaq ki, siyasətlə, nəhəng ictimai-humanitar fəaliyyətlə ailə məsuliyyətinin sintezini yaradır hər qadına müəyyən olan xoşbəxtlik deyil. Mehriban xanım xoşbəxtlik, bu anlamda da etalonur və onun ailə-idarəçilik vəhdəti baxımından nümunə kimi qiymətləndirilə biləcək bir çox keyfiyyətlərindən söz açmaq mümkündür. Həmin keyfiyyətlərin ümumi xarakteristikası onu deməyə əsas verir ki, Mehriban Əliyeva nümunəvililiyi dövlət idarəçiliyi və ictimai fəaliyyətlə ailə mühiti arasında son dərəcə incə sərhədləri qorumaq bacarığındadır. Onun özü isə bildirir ki, hər şey bu və ya digər insanın öz vəzifələrinə nə dərəcədə ciddi yanaşmasından asılıdır. Aydın görünür ki, xanım Əliyeva fərdi vətəndaşdan ictimai xadimə, şəxsiyyəti çevrilmənin düsturlarına dərinləndirib. Həmin məqamda özünü və ya öz ailəsini hansı, ölkəsini təmsil edərək onun tərəqqisini düşüncənin xüsusiyyətlərində də həmişin.

Ancaq ayrı-ayrı müsahibələrindən, söylədikləri fikirlərdən o da aydın görünür ki, Mehriban xanımı milyonların nəzərində ucaldan iki vacib xüsusiyyət var. Bunlardan biri sadəlik, digəri səmimiyyətdir. Ailə mühiti səmimiyyətdir. Mehriban xanım o mühiti müsahibələrinin birində son dərəcə sadə tərzdə anladır: "Mən xərək bəşirməyi çox sevirem. Əgər siz mənim necə dincəldiyimi soruşsunuzsa, bu, mənim gözəl istirahət edə biləcəyimi şahidir. Ləziz xərəkələr bəşirmək bir növ həm də yaradıcı işdir. Mən bunu sevirem, edirəm və bacarıram. Ola bilər, bu, bir qədər təvazökar səslənir, amma ümid edirəm ki, hazırladığım yeməkləri dadanlar mənim sözlərimi təsdiqləyər. Mən, demək olar ki, bütün milli Azərbaycan xərəkələrini bəşirə bilərəm, Avropa yeməklərini bəşirməyi xoşlayıram. Bu, tamamilə normaldır. Əvvəla, hesab edirəm ki, bunu hər bir qadın bacarmalıdır. Amma əgər bunu sevirsən, niyə də yox".

"Xalq qəzeti"nin kollektivi olaraq, Vətəni, xalqı və dövləti naminə reallaşdırdığı bütün işləri sevərək həyata keçirməyən sivil örnəyi olan Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti, birinci xanımı Mehriban Əliyevanı doğum günü münasibətilə səmimi qəlbənd təbrik edir, ona uzun ömür, möhkəm cansağlığı, müstəqil Azərbaycan naminə yorulmaz fəaliyyətində bol-bol uğurlar və sevinclər arzulayıyır.

Əflatun AMAŞOV,
baş redaktor

(əvvəli 1-ci səhifədə)

Ancaq düşünək ki, Al Şurası Prezidentini səhvə yol verməz. Ən azından ona görə ki, özünün vasitəçiliyi ilə keçirilmiş görüşlərin, bütövlükdə təşəbbüskarı olduğu platformanın, hələlik Azərbaycan–Ermənistan nizamlaması baxımından ən uğurlu sayıldığını yaddan çıxarmaz. Bu şəxsin qısa müddətdə erməni lobbi və diaspor təşkilatlarının təsirinə düşüb mövqeyini dəyişəcəyinə dair ehtimal da azdır. Çünki Avropanın, eləcə də Al-nin, belə demək mümkündürsə, klassik ermənipərətləri var. Səhvə kifayət qədər ciddi monopoliyadır. Digər tərəfdən, ermənipərəstlik baxımından Ş.Mişelə ehtiyacın duyulmadığı fikrindədik. Ən əsası isə cənab Mişelin sadəcə ağıllı adam olduğunu qənaətimiz var. Axi, ağıllı adam Azərbaycan Prezidentini İlham Əliyev kimi liderin ona inam və etimadını, vasitəçilik missiyasına verdiyi dəyərini hansısa avontüraya dəyişməz. O zaman düşünək, görək, Al Şurasının Prezidenti səssizliyi nə üçün pozub?

***

Əlbəttə, Ş.Mişel barədə eyni sözlər açmağımız heç də təsadüfi deyil. Əvvəla, yuxarıda qeyd etdiyimiz fikirlər var və həmin fikirlərin deyiləş tərzini şübhələndirdik. İkincisi, "Azadlıq" radiosundakı mənbə iddia edir ki, Al Şurasının prezidenti Azərbaycanı Beynəlxalq Cinayət Məhkəməsinin qərarına saygı göstərməyə, Laçın yolunu açmağa çağırıb.

Hər halda, Azərbaycan – Ermənistan şərti sərhəddin, yəni Həkəri çayı üzərindəki nəzarət-buraxılış məntəqəsinin açıqlığı, oradan hər gün dinc ermənilərin keçdiyi cənab Mişelə əgah olmamış deyil. Çox güman ki, o, hər gün sərhəddən keçən ermənilərin mövcudluğunu bildiyi halda, məntəqənin bağlı qaldığı bərdə bar-bar bağıraraq sarsaq siyasi qəvmin varlığından da xəbərdardır. O zaman nəyə görə erməniləri müdafiə edənlərin cərgəsinə qoşulsun ki? Nə üçün avontüristlərin axmaq ritorikasını təkrarlasın?

Bütün bunları əsas götürərək və Al Şurası prezidentinin ağıllı adam olduğunu düşünərək, onun həmçinin Azərbaycan tərəfinin digər marşrutları, o cümlədən Ağdam vasitəsilə humanitar yardım göstərməyə hazır olduğunu vurğulamasının üzərində dayanmaq. Üzərində dayanmaq istədiyimiz növbəti məqam Mişelin "Brüsselin Bakı ilə İrəvan arasında danışıqlardakı tərəfsiz və dürüst vasitəçilik qərarına davam etdiyini" bildirməsidir.

***

Birinci məqam. Al Şurasının prezidenti Ağdam vasitəsilə Qarabağ ermənilərinə

Şarl Mişelin susqunluğu pozması

Vasitəçilikdə israr və Ermənistanla xəbərdarlıq

humanitar yardım məsələsini Azərbaycan və Ermənistan liderlərinin danışıqlar gündəliyinə gətirən şəxsdir. Yada salaqq ki, o, Prezident İlham Əliyevlə baş nazir Nikol Paşinyan arasında iyulun 15-də Brüsseldə keçirilmiş görüşdən sonra mətbuata bəyanatında bu barədə söz açmışdı. Həmin vaxt erməni ictimai rəyi Mişelin bildirdiklərini, bir növ, süngü ilə qarşılamışdı. Elə indi də Ermənistan rəhbərliyi, habelə Qarabağdakı separatçı rejim Ağdam–Xankəndi yolunun açılmasına maneçilik törədir. Onların istehkasına rəng qatan xaricdəki ermənipərəstlər isə bildirirlər ki, bu yol Laçın yoluna alternativ kimi qiymətləndirilə bilər. Ancaq Mişelin hazırkı açıqlaması onu göstərir ki, Azərbaycan tərəfinin irəli sürdüyü məsələ Al-nin gündəmindədir.

İkinci məqam. Əlbəttə, Ş.Mişel, həmçinin digər vasitəçilər Ermənistanın avqustun 16-da BMT-nin Təhlükəsizlik Şurasının iclasına daşdığı Qarabağda humanitar böhran şousuna reaksiya verməmişdilər. Bildirməmişdilər ki, bu şou onların gündəliyinə ziddir. Deməmişdilər ki, İrəvan belə hərəkətlərlə danışıqlar prosesinə eks mövqe ortaya qoyur, yeni reallıqlar formalaşdırmağa cəhd göstərir.

Ancaq bunları vurğulayacaq ən birinci şəxs məhz Ş.Mişeldir. Çünki onun missiyası sülhə aparın ən uğurlu təşəbbüsüdür. Axi, Ermənistanın konstruktivliyi meyilliyi Al platformasında nəzərə cəlb edib. Baş nazir N.Paşinyanın Qarabağ da daxil olmaqla, Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü tanıdığını dilə gətirməsi, həmən platforma çərçivəsindəki səylərin nəticəsi kimi qiymətləndirilib. Birdən-birə BMT tribunasına çıxarılan məsələ isə Ş.Mişelin əməyinə əşkar hörmətsizlikdən başqa bir şey deyildi. Cənab Mişel susmaqla o hörmətsizliyi cavabsız qoydu. Eləcə də digər vasitəçilərin susqunluğunu mövcud kontekstdən dəyərləndirmək üçün əsaslar var. Çünki susmaq həm də razılıq əlamətidir...

Onu da vurğulayacaq ki, həm Ş.Mişel, həm də ABŞ və Rusiya sakit qalaraq erməni avontürizminin növbəti "seansının" baş tutmasına razılıq vermiş oldular. Əslində, buna tam mənada razılıq demək

doğru sayılmaz. Onlar, sadəcə, Ermənistanla şansı yaratdılar ki, sonuncu gülləni atsın. Əgər bu güllə hədəfə dəyseydi, yəni, BMT Təhlükəsizlik Şurası qətnamə çıxarsaydı, o zaman, şübhəsiz ki, ona istinad edəcəkdilər. Necə ki, indi Ş.Mişel Beynəlxalq Cinayət Məhkəməsinin qərarına istinadən, daha doğrusu, qərara əməl olunmasından danışıq.

***

Həmişə çıxacaq ki, BCM-in qərarı mübahisəyə açıqdır. Çünki konkret deyil və Azərbaycanla Ermənistan arasında konkret sərhəd xətti olacaqsız (olmalıdır – red.), o zaman həmin qərarın əhəmiyyəti tamamilə itir. Digər yandan isə BCM, faktiki olaraq, sözügedən qərarına zidd addımı atıb. Qurum Ermənistanın Azərbaycanın Laçın–Xankəndi yolunda qurduğu postun ləğvi məqsədilə qaldırdığı iddianı rədd edib. Hazırda sərhəd məntəqəsinin fəaliyyəti Azərbaycan qanunvericiliyinə uyğun tənzimlənir və erməni sakinlərin müvafiq qaydada ondan istifadə imkanındadırlar. Yəni, tərəfsiz vasitəçilik olduğunu bildiren Ş.Mişelin buna qəddət etməsi, durumun nəzərə alması mütləqdir. Ən azı ona görə ki, erməni avontürizmi bunu əllərində bayaqda çevirir və sonra Al Şurasının prezidenti özünün də bildirdiyi kimi, dürüst ol-

maq istəsə, həmin başıpozuqlar məsələyə riyakarlıq adı qoyacaqlar. Fikrimizcə, cənab Mişel heç nədən, yumşaq desək, tənqid hədəfinə çevrilmək istəməz...

***

Bəli, rəsmi İrəvanın BMT müstəvisində çıxardığı oyun nəticə vermədi və hazırda Ş.Mişelin açıqlaması Azərbaycan–Ermənistan danışıqlar prosesinin qaldığı yerdən davamına çağırışdır. Bakı, şübhəsiz, çağırışa müsbət yanaşır. BMT-dəki erməni şousunu susqunluqla qarşılayan Al-nin vasitəçilik missiyasının səmimiyyətinə inamı azaltsa da, ölkəmiz həm belə prinsipsiz yanaşmaları çox görüb öyrəncəli olduğunu, həm də ümumən Cənubi Qafqazda ədalətli sülhün formalaşmasına can atdığından, dövlətimizin Mişelin təşəbbüsünü nəzərə alacağını söyləyə bilərik. Bəs Ermənistan?

Rəsmi İrəvanın təmsilçiləri, demək olar, hər gün anti-Azərbaycan çağırışları səsləndirməklə, ölkəmizin nüfuzuna xələl gətirməyə hesablanmış "gedişlərə" baş vurmaqla, Al-nin, yenidən start götürməsinə ümidlərin yarandıqı, sülh missiyasına tam etinasız münasibət bəslədiklərini göstərir. Yəni, Ermənistandakı hazırkı ovqat Azərbaycanla danışıqlar perspektivini doğurmur. Əksinə, belə təəssürat ya-

ranır ki, İrəvanın BMT-də aldığı sonuncu güllənin boşa çıxması, erməni ictimai rəyini qəzəbləndirib və vəziyyətdən yeganə çıxış yolu üçüncü müharibədir...

***

Nəhayət, Ş.Mişelin əvvəldə diqqətə cətdirdiyimiz fikirdən söz açmaq. Söhbət Bakı–Xankəndi dialoqu kimi sınıran və Al Şurası prezidentinin dilindən səsləndiyi iddia edilən məsələdən gedir. Bununla bağlı fikirlərimizi yuxarıda diqqətə cətdirdiyik. Əlavə olaraq, eyni zamanda, cənab Mişelin dialoq dedikdə Qarabağın erməni icmasının nümayəndələri ilə Azərbaycanın təmsilçilərinin görüşünü nəzərdə tutduğunu inanaraq bildirdik ki, Ermənistan və Qarabağdakı separatçı rejim ölkəmizin xoşməramlı təkliflərini geri çevirmək üzrə "püxtələşib". Bu iki kəsim BMT TŞ-dəki müzakirədən əvvəl toplantının xeyirlərinə yekunlaşacağı fikrində qalıb, Yevlaxda planlaşdırılmış təmas pozdular. İndi isə bəyan edilər ki, Bərdə görüşünə razı deyillər.

Belə olan təqdirdə cənab Mişel de, deyəsən, "güllələrini" həvaya atana birinə çevrilir. Halbuki, Ermənistanın Al Şurasının Prezidentinin çağırışına həssas yanaşması lazımdır. Çünki Mişel dialoqdan söz açarkən, prosesin mümkün qədər tez reallaşmasının zəruriliyini bildirir. Hesab edirik ki, sif "mümkün qədər tez" ifadəsi yalnız çağırış deyil, eyni zamanda, İrəvan, ümumilikdə, erməni avontürizmi üçün xəbərdarlıqdır. Axi, Azərbaycanın səbrinin tükənməyə doğru getdiyini beynəlxalq ictimaiyyətə çox yaxşı məlumdur.

***

Sonda bildirik ki, hər bir halda Al Şurasının prezidenti Ş.Mişelin susqunluğu pozması müsbət haldir. Bu, onu göstərir ki, qurum özünün vasitəçilik missiyasında israrlıdır. Digər tərəfdən, Ş.Mişelin açıqlaması təşkilatın mümkün vasitəçilik rəqabətini əlindən buraxmadığını da təsdiqləyir.

Onu da nəzərə alaqq ki, Al-nin vasitəçilik baxımından bəlli gündəliyi var. Həmin gündəliyə əsasən, Azərbaycan və Ermənistan liderləri sentyabrda görüşməlidirlər. Onu da nəzərə alaqq ki, sentyabr görüşünün baş tutması Al-nin iki Cənubi Qafqaz ölkəsi arasındakı münasibətlərin normallaşmasına yönələn səylərinin məntiği və ədalətli yekununa doğru irəliləməsi baxımından son dərəcə önəmlidir.

Ə.CAHANİROĞLU,
"Xalq qəzeti"

Xankəndi ilə dialoqu "torpedolayan" kimdir?

İrəvan üçtərəfli bəyanatın bəndlərini öz arşını ilə ölçür

(əvvəli 1-ci səhifədə)

"Yeddi"dən əvvəl "dörd" gəlir

Paşinyanın son vaxtlar tez-tez mürciət etdiyi 10 noyabr Bəyanatının 7-ci bəndinə nəzər yetirək. Orada yazılıb: "Daxili məcburi köçkünlər və qaçqınlar Dağlıq Qarabağın ərazisinə və ətraf rayonlara BMT-nin Qaçqınlar üzrə Ali Komissarlığının ofisinin nəzarəti altında geri qayıdır". Bas məcburi köçkünlərin və qaçqınların Dağlıq Qarabağın ərazisinə və ətraf rayonlara qayıtması üçün hansı şərtlər yaradılmalıdır? Onların əvvəlki yaşayış yerlərinə dönmələrindən ötrü zəruri şərait kim tərəfindən təşkil edilə bilər? Baş nazir bundan bəhs etməyi, nədənsə, unudur. Axi buna qədər həmin bəyanatın 4-cü bəndi yerinə yetirilməlidir. Əgər Paşinyan, doğrusu da, bu bəndə yazılanları unudubsa, onda yadına salaqq: "Rusiya Federasiyasının sülhməramlı kontingenti erməni silahlı qüvvələrinin çıxarılması ilə paralel şəkildə yerləşdirilir". Yəni, iki il doqquz ay bundan əvvəl Rusiya sülhməramlı hərbi kontingenti Qarabağa ayaq basdığı zaman Ermənistan silahlı qüvvələrinin tör-töküntüsü Azərbaycan torpağını tərk etməli idi. Bu məsələnin indiyədək reallaşmamasında İrəvan qəddər Moskvanın da məsuliyyət daşdığı qeyd etməliyik.

Nikol Paşinyanın hökumətin iclasındakı məsuliyyətsiz bəyanatına **Beynəlxalq Münasibətlərin Təhlili Mərkəzinin rəhbəri, politoloq Fərid Şəfiyev**

şərhi də maraqlı oldu: "Adı çəkilən üçtərəfli bəyanat restoran menyusu deyil ki, orada İrəvan istədiyini seçib götürərsən. Sənədə göstərilən bütün maddələr icra olunmalıdır. Biz götürük ki, misal üçün, Zəngəzur dəhlizi ilə bağlı doqquzuncu bənd yerinə yetirilməyib. Bundan savayı, Ermənistanın qeyri-qanuni silahlı birləşmələrinin Azərbaycan ərazisindən dərhal çıxarılması nəzərdə tutulan dördüncü bənd hələ də qulaqdandır vurulur. Xankəndi – Bakı dialoquna gəldikdə isə onu əngəlləyən Ermənistanın özü və onun Fransa kimi həvadarlarıdır".

İrəvanın faktiki olaraq yalnız Bakının təzyiqi altında müəyyən addımları atmağa məcbur olduğuna diqqəti yönəldən politoloq bu mənada Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün tanınmasını misal çəkdi: "Hazırda İrəvan üçüncü ölkələrin, kənar qüvvələrin, beynəlxalq təşkilatların vasitəsilə Qarabağ erməniləri məsələsinin gündəmdə saxlamağa çalışır. Aydın məsələdir ki, onlar sülh danışıqlarının bundan sonrakı raundlarında da deyəcəklər ki, bəli, biz Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü tanıyıq, amma oradakı Qarabağ erməniləri ayrılmaq istəyirlər, çünki soyqırımına məruz qala bilərlər. Belə bir kampaniya artıq başlayıb. Laçın yolu üzərində sərhəd postunu yaratmağımız danışıqların dinamikasını tamamilə dəyişdirir. Bəli, ermənilər düşünürdülər ki, Laçın yolu daim açıq qalacaq və rahat şəkildə Qarabağa silah-sursat, mina, qaçqınlar daşıyacaqlar. Bakı Laçın postunu yaratmaqla bu təxribatın qarşısını aldı. İndi onlar yenidən bu yolu ələ keçirmək üçün Azərbaycana hər cür təzyiq göstərirlər. Düzdür, İrəvan tərəfdarları ilə BMT Təhlükəsizlik Şurasında özünə sərfəli sənəd hazır etməkdən ötrü üç dəfə cəhd edib və yenidən buna gedirlər. Həsab edirəm ki, əgər Təhlükəsizlik Şurası onların istəyinə uyğun hər-hansı sənədə səs verərsə, bu halda Azərbaycan, ümumiyətlə, sülh danışıqlarında iştirakını dayandıra bilər".

Bakının sözü qəti, mövqeyi dəyişməzdir

Beləliklə, həm İrəvandan, həm də Xankəndidəki separatçılar kənar dəstəklərinin fitvası ilə Bakıya "meydan oxumağa" başlayıblar. Onları buna kimlərin və hansı məqsədlə təhrik etdiklərini Bakıda yaxşı bilərlər. Sadəcə bir şeyi unutmamalarını məsləhət görürük ki, Azərbaycan özünün suveren ərazisində istədiyini etmək hüququna malikdir. Və bu zaman kiminləsə məsləhətləşməyə ehtiyac duymur. Ortada Qərbin vasitəçiliyi ilə Azərbaycan–Ermənistan münasibətlərinin normallaşması, sülh danışıqlarının davam etdirilməsi istiqamətində səy və təşəbbüslərin zəiflədiyini mənəzsizə mövcuddur. Bu yöndə kiterəfli dialoqu İspaniyada planlaşdırılan növbəti raunduna təxminən iki ay vaxt qalır. Ermənistan iqtidarının o vaxta qədər danışıqlarda "söz sahibi" olmaqdan ötrü hər cür vasitəyə əl atacağı şübhəlidir.

Elə Azərbaycanın diplomatiki müstəvidə mövqelərinin möhkəmlənməsi maneə olmağa çalışan Xankəndidəki terrorçu rejimin sülh prosesini pozmaq üçün müxtəlif hərbi və siyasi təxribatlara əl atacağı da gözənləndir. Son günlər

Azərbaycan Ordusunun Qarabağdakı hərbi mövqelərinin tez-tez atəşə tutulması hayların dediyimiz yeriində xəbər verir. Əslində, Qarabağda, bütövlükdə, bölgədə sabitliyin pozulmasında katalizator rolunu oynayan xarici dairələrdir. Onları narahət edən məqamlardan biri ABŞ-in və Avropa İttifaqının Azərbaycanın ərazi bütövlüyü, suverenliyi çərçivəsində sülh sazişini imzalaması üçün Ermənistanin hökumətinə təzyiq göstərməsi faktıdır. Bu situasiya isə sülh yaratma prosesində kənarlaşdırılan Rusiya, Fransa kimi dövlətləri ağırlayan qane eləmir. Məhz bu kontekstdə Qarabağ iqtisadi rayonumuzda müvəqqəti yerləşdirilmiş rus sülhməramlılarının gözü qarşısında Xankəndidəki separatçıların törətdiyi təxribatların arxasında Kremlin və rəsmi Parisin dayandığını əminliklə söyləyə bilərik.

"Ermənistanla vaxt verilməlidir"

Xankəndidəki qondarma rejimin başında duranların bir qismi Bakı ilə dialoqu əleyhinədir. O da məlumdur ki, dünyanın müxtəlif ölkələrindəki erməni diasporu Qarabağda yaşayan ermənilərə Azərbaycanla reintegrasiyasını istəmir. Əvvəl Ruben Vardanyan Qarabağa Rusiyanın emissarı kimi göndərilmişdi, indi İrəvanın elçisi Samvel Babayan Xankəndidədir və Azərbaycanla dialoqu təklif edir. Yaranmış mövcud durumun həm Qarabağdakı separatçılar arasında ziddiyyətli, həm də Bakının Qarabağdakı erməni vətəndaşlarla dialoqu təşəbbüsləri ilə bağlayan İrəvan **Türk Cəmhuriyyəti Millət Şurasının sədri Cəfər Cəfərli** deyir ki, son vaxtlar Qa-

rabada separatçılar tərəfindən törədilən təxribatlar sülh prosesinin reallaşmasına maneə olmaq məqsədini daşıyır: "Bu səbəbdən Bakının xüsusi əməliyyatla bağlı planı gündəmə gətirilməlidir. İrəvan kimi bəzi dairələr də Qarabağın erməni sakinlərinin hüquq və təhlükəsizliyinin təminatı üçün beynəlxalq mexanizmlərin tətbiqini, həmçinin Laçın–Xankəndi yolunun açılmasını təklif edirlər. Daxildə isə "Qarabağı müdafiə komitəsi" adlı separatçı qurum yerli erməniləri gələcəkdə silah-

landırib Azərbaycana qarşı müqavimət təşkil etməyi irəli sürür. Hesab edirəm ki, erməni silahlılarının Qarabağdan çıxarılması tələbi bütün kəskinliyi ilə qoyulmalı və konkret tədbirlərin həyata keçirilməsi baş verməlidir. Bu tədbirlərin zəmini artırıq Brüsseldə qoyulub.

Brüssel sülh danışıqlarında əsas mövzulardan biri məhz silahlı birləşmələrin Qarabağdan çıxarılması olub. Güman edirəm ki, Azərbaycan bununla bağlı Ermənistanla vaxt verməlidir. Əgər verilən müddət ərzində qarşı tərəf tələbi yerinə yetirməsə, Azərbaycan antiterror əməliyyatı keçirə bilər. Bu ehtimalda bağlı Qarabağdakı ermənilər arasında gərginlik var".

Q.Çaxmaqlının sözlərinə görə, Qarabağda müşahidə edilən gərginliyin fonunda sülh prosesini irəli aparmaq çətin olacaqq: "Çünki İrəvan ən müxtəlif istansiyalarda Qarabağ ermənilərinin hüquq və təhlükəsizliyinin təmin olunmasının vacibliyi məsələsinə qaldırır. Azərbaycan da rəsmən bəyan edib ki, öz vətəndaşları kimi, onların hüquq və təhlükəsizliyinin təmin edəcəq. Fəqət son olaylar onu göstərir ki, Ermənistanın özü sülhə yaxınlaşmaq fikrində deyil. Əksinə, sülh prosesinə zərər vurmaq üçün fürsət arayır. "Humanitar böhran", "blokada" hay-küyünü qaldıran Ermənistan bununla sülh prosesinə problem yaratmaq məqsədini güdür. Separatçılar Xankəndinin mərkəzində aksiyalar keçirməklə hədisələr 1988-1989-cu illərdəki vəziyyətə gətirmək istəyirlər. Ona görə də gərginlik hələ bir müddət davam edə bilər".

"Dəfnə yarpağı"na xətirlənlər

Bu gün Azərbaycanın suverenliyini, ərazi bütövlüyünü tanıyan Qərbin Bakının qondarma rejimin "demontajı" ilə

bağlı təklif-tələbini dəstəkləməsi daşnak-separatçı quldur çetəsinin canına qorxu salıb. Xankəndidəki xunta rejimini gözləyən qaçılmaz də-folt İrəvanı da ciddi narahət etməyə başlayıb. Düzdür, Qarabağda yaranmış gərginlik Ermənistan hakimiyyətinə sülh sazişindən yayınmaq, vaxtı uzatmaq üçün manevr imkanları yaradır. Belə situasiyada İrəvan indi açıq dialoqdan qaçmağa, "xalçaaltı savaşa" üstünlük verməyə çalışacaq. Bu, onlardan ötrü strateji əhəmiyyət kəsb edən məqamdır. Axi Ermənistan hökumətinin başında duranlar yaxşı bilərlər ki, Qarabağ məsələsinin Bakının istəyinə və beynəlxalq hüquqa, nəhayət, ədalətə uyğun həlli onların hakimiyyəti üçün risk yaratmağa qadirdir.

Deyərsən, haylar şüursuz müqavimət, siyasi korafəhmliyin fəsadı olan inadkarlığın heç bir fayda verməyəcəyini anlamağa başlayıblar. Bunun bariz nümunəsi kimi separatçı-kriminal rejimdə qruplaşmalarası didişməni, bir-birinə hücum çəkmələrini göstərmək olar. İndi onlar neinki beynəlxalq qurumlar tərəfindən, hətta bu gündə qüvvəndikləri İrəvan tərəfindən saya alınmadıqlarını, işlənməmiş əşya kimi zibil qutusuna atıldıklarını dərk edirlər. Bəs rusla, fransızla, digərləri ilə şübhəli biznesə girişəndə, çirkulları yuyulması ilə məşğul olanda bilirdilər ki, su boğazı çatında "şarıqları" onların başında basacaqlar? İrəvandanıq istəblşmənt, eləcə də, Qərdə və oketanın o tayındakı diaspor-lobbi təşkilatları isə öz siyasi bizneslərindəndən sızdan dəfnə yarpağı kimi istifadə ediblər. İndi də onu həzmə yaramayan məhşul kimi çıxarıb atırlar. Bəs siz özünüdə başqa hansı aqibəti hesablamışdıınız?

İmran BƏDİRƏN,LI,
"Xalq qəzeti"

Azərbaycanın Qarabağ iqtisadi rayonunun Rusiya sülhməramlılarının müvəqqəti nəzarəti altında olan hissəsində baş verən proseslər ölkə ictimaiyyətinin diqqət mərkəzindədir. Prosesləri izlədikcə hayların buradakı separatçı rejiminin başçılarının çıxılmaz vəziyyətə düşdüklerini artıq aydın görmək olar. Onlar ötən ilin dekabr ayından bəri, guya, blokadada olmaları barədə haray-həşir qaldıraraq beynəlxalq ictimaiyyətin gözündə özlərinin yazıq, miskin obrazlarını yaratmağa çalışırlar. Ancaq indi 1980-ci illərin sonu, 1990-cı illərin əvvəlləri deyil. Həmin vaxt ölkəmiz bir sıra çətinliklərlə yanaşı, həm də informasiya blokadasında idi. Hazırda isə Azərbaycan tərəfi ermənilərin bütün yalanlarını amımdaca ifşa edir. Bu baxımdan, hayların dediklərinə indi yalnız özləri və onların pul kisəsindən asılı olan şəxslər inanırlar.

Separatçılar çıxılmaz durumda

Onlar Azərbaycanın yaratdığı yeni reallıqlarla barışmalıdırlar

Gün keçdikcə dünyada daha çox insan əmin olur ki, Qarabağda hansısa blokadadan söhbət gedə bilməz. Qeyd etdiyimiz kimi, bu isə separatçı rejimin "qlavrları"nın çıxılmaz duruma düşməsinə şərtləndirir. Eyni zamanda, Azərbaycanın aprelin 23-də yaratdığı "Laçın" sərhəd nəzarət-buraxılış məntəqəsindən gediş-gəliş intensivləşməsi də dünyanın, necə deyirlər, gözü önündədir. Ölkəmizi tənqid edən dairələr də insanların buraxılış məntəqəsindən sərbəst hərəkət etdiklərini görürlər. Elə dünən yüzdən artıq şəxs Qarabağı tərk edərək Ermənistanı gedib. Ümumilikdə isə son bir neçə gün ərzində 500-ə yaxın şəxs məntəqədən sərbəst keçib.

qeyd edib ki, evində ərzaq qurtarsa da, Qarabağa daşınan ərzaqdan ala bilmir.

David Minasyan deyib ki, qondarma polisler onu meydanda saxlamaq istəsə də, aksiya iştirakçıları buna imkan verməyib. Amma sonradan evinin yaxınlığında UAZ markalı maşından 6 nəfər düşərək onu saxlayıb. Saxlanmasını belə əsaslandırılıb ki, o, meydanı da söyüş söyüb. Dediyyə görə, onun başına torba keçirilib. Maşında da, "Əsgəran polis şöbəsi"ndə də "polislər" onu döyüblər. Onu döyənlər arasında "Əsgəran polis şöbəsinin rəisi" də olub. Bir gecə şəraitdə yerdə saxlayıblar.

Qondarma Əsgəran polis şöbəsinin rəhbəri isə "Azadlıq" radiosunun ermə-

ki, Ağdam yolunun açılmasına mane olmasınlar".

Ayk Naqapetyan deyib ki, bu, mütəşəkkil, əlaqələndirilmiş prosesdir, onun yeganə məqsədi Ağdam-Xankəndi yolunu açmaqdır: "Arayik Arutyunyan öz siyasi komandası ilə müəyyən təminatlarla malik olaraq, Qarabağın qapılarını açmağa hazırıdır və o, bu təhlükəsizlik zəmanətini Nikol Paşinyanın vasitəçiliyi ilə Qərbdən alıb".

Ancaq gəzən söz-söhbətlərə baxmayaraq, qondarma rejimin rəhbərliyi Ağdam-Xankəndi yolunun açılmasına razılaşdığı haqda yayılan mətbələri təklif edib. A.Arutyunyanın "mətbuat katibi" Lusine Avanesyan deyib ki, düzdür, rejim başçısı müxtəlif "dövlət, siyasi və ictimai dairələrlə" müzakirələr aparıb. Görüşlərdə humanitar vəziyyət, təhlükəsizlik məsələləri müzakirə edilib, amma hər hansı qərar qəbul edilməyib. L.Avanesyan onu da deyib ki, müzakirələr davam edir: "Arayik Arutyunyan tezliklə şəxsən vəziyyətlə bağlı açıqlama verəcək, öz yanaşmasını açıqlayacaq".

Müxalifətdə olan "Ədalət partiyası"nın başçısı da A.Arutyunyanla görüşdə iştirak edib. Partiyanın "deputatı" Metakse Akopyan deyib ki, Ağdam-Xankəndi yolunun açılması ilə bağlı təzyiqlər var. A.Arutyunyan da bu görüşləri ona görə keçirir ki, məsələ ilə bağlı axırda öz qərarını açıqlasın. Qondarma deputat deyib ki, "Ədalət

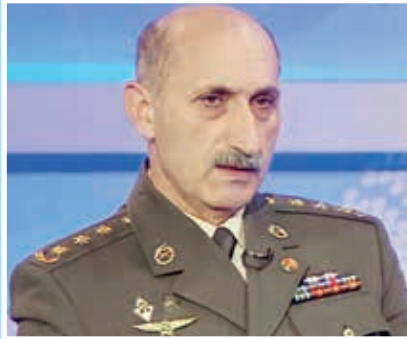
***

Qeyd edək ki, iyulun 21-də "4-cü Sənaye İnqilabı dövründə Yeni Media" mövzusunda keçirilən Şuşa Global Media Forumunun açılış mərasimində Gürcüstandan Gela Vasadzenin sualını cavablandıran Prezident İlham Əliyev bildirmişdi ki, Qarabağda hakimiyyəti ələ keçirmiş xunta Rusiya sülhməramlı kontingentinin müvəqqəti yerləşdiyi ərazidə yaşayınları girov götürüb. Dövlət başçımız qeyd etmişdi ki, ona görə indi yenidən inteqrasiya məsələsi Qarabağın erməni sakinlərinin bax bu yanlışlardan, onları girov götürən, qul kimi istismar edən xuntadan nə vaxt qurtula biləcəyindən asılıdır: "İndi də istismar edirlər, çünki ekofeallar Laçın-Xankəndi yoluna çıxanda, Xankəndidəki sözdə "erməni rəhbərliyi" sadəcə vətəndaşlara bu yoldan istifadə etməyə icazə vermir. Onlar blokpost qoyaraq, bizi blokadada ittiham edirlər. Bu gün onlar yenə Ağdam-Əsgəran yolunda beton plitələr qoyublar. Siz "Nə üçün ərzaq məhsulları başqa ölkədən gətirilməlidir?" Axı "Qarabağ Azərbaycanıdır" dediniz. Elədimi? Bunu hamı təsdiq edir? Hamı təsdiq edir. Kimsə bunun belə olmadığını deyirmi? Yox! Onda niyə yüklər başqa ölkədən gətirilməlidir? Bu, məntiqə sığmır. Lakin bu jesti qəbul etmək əvəzinə, orada beton bloklar qoyulur. Kim-kimi bloklayır? Ona görə də bütün məsələ bundadır".

Azərbaycan Prezidenti tamamilə haqlıdır. Qarabağda yaşayan erməni sakinlər xunta rejiminin girovluğundadır. Erməni əhaliyə öz fikrini ifadə etməyə imkan verilmir, əhali narazılığını bildirmə kimi zorakılığa məruz qalır. Bunun örnəyi bu günlərdə Xankəndidə yaşanıb. Qarabağ erməni David Minasyan bildirib ki, o, Xankəndidə meydana çıxıb ərzağın əhali arasında düzgün bölüşdürülmədiyini bəyan etdiyi üçün "polis bölməsi"ne aparılaraq döyüldü. Minasyan deyib ki, heç bir siyasi qüvvənin təmsilçisi deyil. Onun çağırışından sonra bir qrup insan meydana çıxıb. Onlar qondarma "dq"nin başçısı Arayik Arutyunyanın "istefasını" və dükənlərə ərzaq çatdırılmasını tələb ediblər. Minasyanın sözlərinə görə, əslində, Qarabağda anbarlarda ərzaq ehtiyatının olduğu barədə onun əlində faktlar var. Çünki helikopterlərlə Qarabağa ərzaq daşınmasının dayanmadığını bilir. Amma həmin ərzaq adı, sırası insanlara çatmır. "Hökumət"ə yaxın adamlar isə həmin ərzaqdan istifadə edə bilir. O

Ekspert rəyi

Şair RAMALDANOV, ehtiyatda olan polkovnik

– Vətən müharibəsindən ötən üç ilə yaxın dövr ərzində Azərbaycan əsgərinə, dinc əhəlisinə qarşı Qarabağ iqtisadi rayonundan atəş açılıb, atəşkəs dəfələrlə pozulub. Azərbaycan bununla bağlı "Fərrux", "Qisas" kimi əməliyyatlar keçirib adekvat cavab verərək düşməni yerdə tutduq. Daha sonra separatçıların Laçın yolundan qanunsuz silah-sursat daşdıqları aşkarlandı. Bunun qarşısını almaq üçün Azərbaycan sərhəd keçid məntəqəsini yaratdı. Hələ də Azərbaycanın postuna qumbara atan terrorçunun aqibəti bilinmir.

ni xidmətinə bidirib ki, Minasyan yalan danışır. Nə o, nə də başqa "polislər" Minasyana əl qaldırmayıb.

Qeyd edək ki, David Minsayan axır vaxtlar həm də əynək taxıb, qalstuk əvəzinə yaxasından corab asıb qondarma rejimin başçısı Arayik Arutyunyanı yamsılayırdı. Deyib ki, heç nəyə baxmayaraq, bu işə davam edəcək. Çünki Arutyunyanın ətrafı adı camaat kimi pis yaşamır.

***

Ermənistan ordusunun ehtiyatda olan polkovniki, hərbi ekspert Ayk Naqapetyan isə Ağdam-Xankəndi yolu barədə danışarkən bildirib ki, Qarabağın qapılarını içəridən açmağa cəhd edilir. Aysor.am saytına videomüsahibə verən Naqapetyan deyib ki, Xankəndiyə Ağdam vasitəsilə humanitar yük gələrsə, bu qapılar açılmış olacaq: "Ağdam-Xankəndi yolu humanitar dəhliz rolunu oynamağa başlayanda Laçın yolunu unutmaq olar. Hazırda bu qapının içəridən açılması prosesi gedir, bütün müqavimətlərə baxmayaraq, qapı açılacaq. Onu da deyim ki, Qara-

Bundan əlavə, logistik yollar hələ işləmir. Ağdam-Xankəndi yolu Azərbaycan üçün bağlıdır. Burada Rusiya sülhməramlılarının da üzərinə böyük öhdəlik düşür. Reinteqrasiya məsələsi sülhməramlı qüvvələrin səlahiyyətinə aiddir. Ancaq onlar bu işə nəinki kömək edir, əksinə Qarabağdakı ermənilərin Azərbaycanla əlaqə qurmalarına mane olurlar. Azərbaycan Qarabağın erməni sakinlərinə heç bir təhlükə yaratmayıb və yaratmayacaq, ancaq Rusiya sülhməramlıları ermənilərin yaxınlığında müdafiə mövqeləri yaradır və ora terrorçuların yerləşdirilməsinə göz yumur, onları müdafiə edirlər. Həmin terrorçuların silahı isə Azərbaycan əsgərinə və dinc əhəlisinə yönəldilib. Ona görə də Azərbaycan cəmiyyəti onların Qarabağdakı fəaliyyətini sorğulayır. Ölkəmiz Qarabağın erməni əhəlisinin hüquqlarını və təhlükəsizliyini təmin edəcəyini bəyan edib. İndiyədək verdiyimiz bir söz belə həvada qalmayıb. Qarabağ erməniləri edilən çağırışları qulaqardına vurmamalı, canlarını xunta rejimindən qurtararaq Azərbaycan cəmiyyətinə yenidən inteqrasiya etməlidirlər.

partiyası"nın başçısı Ağdam yolunun açılmasına mənfəi münasibətini Arutyunyanı çatdırıb. Bununla belə kompromis məsələləri də müzakirə etməyə hazırdırlar. Amma hesab edirlər ki, bu məsələlər şifahi razılaşdırıla bilməz və sənəd imzalanmalıdır.

Göründüyü kimi, Qarabağ separatçıları ciddi çaxnaşma içindədirlər. Onlar vəziyyətdən çıxmaq üçün müxtəlif yollar arayırlar. Aparılan müzakirələr də bunun bir göstəricisidir. Ümid edək ki, onların müzakirələri regionda yaranmış yeni reallıqları dərk edilməsinə gətirib çıxaracaq. Nəhayət, anlayacaq ki, müxtəlif instansiyalar, qonşuların başlayaraq uzaqda yerləşən bəzi ölkələrə qədər müraciət eddikləri ünvanlar onların dərdinə əlac etməyəcəklər. Dövlət başçımızın dediyi kimi, ağılı başında olan heç kim Azərbaycanın ərazisində bizimlə döyüşməyəcək. Ona görə də onlar sonda bu reallıqları başa düşməli və barışmalıdırlar.

Səxavət HƏMİD,
"Xalq qəzeti"

Ay Haccə, bizə nömürə gəlmə

yaxud ermənipərəst Lhəbibin "dəsmal diplomatiyası"

Azərbaycanda belə bir atalar sözü var: "Düzəlmişdi hər yarağımız, qalmışdı saqqal darağımız". Bu günlərdə Belçikanın Xarici İşlər naziri Haccə Lhəbibin Cənubi Qafqaz regionuna səfərindəki tərffərüatları diqqət yetirərkən, məhz həmin atalar sözü yada düşür. Əlbəttə, kobud şəkildə deyə bilərik ki, ay Belçika, get işinlə məşğul ol. Amma nəzakət xətrinə demirik. Üstəlik, xanım Lhəbibin paytaxtımıza gəlməsi, Xarici İşlər Nazirliyində keçirdiyi görüşü onu deməyə əsas verir ki, diplomatik etiketləri gözəyirik. Bəlkə, gözəlanlısı deyil. Yəni, belə nəzakətli davranışımız Belçikanın xarici işlər naziri üçün həddindən artıqdır.

Birincisi, Belçika hökuməti hara, Azərbaycan-Ermənistan münasibətləri hara? Paytaxt Brüsseldə bir sıra vacib beynəlxalq təşkilatların baş ofislərinin yerləşməsi hələ o demək deyil ki, ölkə dünyada, o cümlədən, Cənubi Qafqaz regionunda baş verən hadisə və proseslərdə söz demək imtiyazına malikdir. Belçika, ilk növbədə, gedib sözünü buyruğu ilə oturmaq-durduğu Fransaya desin. Bacarırsa, onun kurasiyasından çıxsın. Sanki regiona səfər reallaşdıran Belçikanın deyil, Fransanın xarici işlər naziri idi. Birincinin proqramı ikincidən heç nə ilə fərqlənmirdi...

İkincisi, tətullım dünyada hansısa qlobal dəyişiklik baş verib, Belçika söz sahibinə çevrilib. Hətta, belə olsa da, belə ölkənin Xarici İşlər naziri İrəvanda peyda olarkən və bölgədə sülhün yaranmasını arzuladığını bildirərkən, heç bir halda tərəflərin hansısa birində qıvcıq doğuran hərəkətlərə yol verməməlidir. Ancaq xanım Lhəbib bunu etdi. Gedib saxta "erməni soyqırımı" qurbanları üçün ucaldılmış şərəfsizlik abidəsinə baş çəkdi. Belə sülh istəyi olar? Axı, Lhəbib Fransanın xarici işlər naziri Katrin Kolonna deyil. Bilir ki, xanım Kolonna İrəvana gedəndə sözügedən mənfur abidəyə baş çəkməyə, allergiyası tutur. Bunu başa düşürük. Belçikanın XİN rəhbərini nə üçün başa düşək? Yəni, onu da başa düşək? Başa düşək ki, ermənipərəstlərin sayı artsın?

Nəhayət, hansı səbəbdən Belçikanın Fransadan daha böyük ermənipərəst olmaq arzusunu anlayışla qarşılayaq? Hər halda, Roma papasından daha artıq katoliklik heç kəsə xeyir gətirməyib. Belçika da ermənipərəst olmağı düşünməsin və deməsin ki, Azərbaycan Laçın dəhlizini açmalıdır, ay nə bilim, insan hüquqları, filan.

Hələ xanım Lhəbib daha incə məqamlara, sarı simlərə toxunur. Onun sözlərindən belə anlaşılır ki, Azərbaycan uzun illər məhrumiyyət yaşayıb, indi erməniləri başa düşsün. Bir qədər kövrək adam həmin an cibindən dəsmal çıxarıb XİN rəhbərinə uzadırdı ki, gözünün yaşını silsin. Gələcəyə doğru beləmi baxılır? Xanım Lhəbib İrəvana gedib saxta soyqırımı abidəsinə ziyarət proqramı daxil edirsə, Bakıda Xocalı abidəsinə baş çəkmirsə, bu, gələcəyə baxmaq olur?

Azərbaycan iki ildən artıqdır Ermənistanla jest edir. Ölkənin durumu anlaması, vəziyyətlə barışması, ədalətli olması üçün şans da vardır. Bunu İrəvan rəsmiləri anlayırlarmı? Yox! Kraliçin XİN rəhbəri başa düşə bilmir ki, Ermənistan iqtidarını Qarabağ ermənilərinin taleyi qətiyyətlə maraqlandırır. Onu düşündürən Qarabağ işğalının davamıdır. Ən pisi isə budur ki, lahbiblər, corclar və digərləri bu "davamlılığı" leqallaşdırmağa girişiblər.

Bakıda Azərbaycanın Xarici İşlər naziri Ceyhun Bayramovla birgə keçirdiyi mətbuat konfransında "Sizin övladlarınız sizi bu jestinizlə xatırlayacaq" – deyir xanım Lhəbib. Yəni, ermənilərə güzəştə gedin, imkan verin. Laçın yolunu açıq qapı ələsinlər, istedikləri vaxt oradan gəlib-gətsinlər, əlbəttə, sərhəd filan da olmasın. Görəsən, birçə dəfə avropalılardan yadına düşürmü ki, o yoldan Azərbaycan vətəndaşının, sırası azərbaycanlının keçib İrəvana getmək imkanı yoxdur? 1988-1991-ci illərdə

Ermənistanı, öz doğma yurd-yavalarından, evlərindən didərgin salınmış soydaşlarımızın da, həmçinin. Xanım XİN başçısı bunu İrəvanda olarkən, dilinə gətirdimi? Yox! İndi durub Bakıda sentimentallıq havasına köklənib. Yox bir, jest edəcəkmışik. Biz nə vaxt erməni qövminə jest etmişiksə, itirmişik. 1918-ci ildə jest etdik, İrəvanı itirdik, 1920-ci ildə jest etdik, Zəngəzurla vıdalaşdıq. Yumşaq davrandıq, Qarabağı əldən verdik. İndi də güzəştə gedək ki, bir on ildən sonra oradakı separatçı rejim güclənib üstümüzdə gəlsin! Yəqin, Belçikanın Xarici İşlər nazirinin "dəsmal diplomatiyası" buna hesablanıb.

Bu, nə yanaşmadır? Bu, nə mənəvi oyunbazlıqdır xanım Lhəbib çıxarır? Qətiyyətlə anlamaq olmur. Bəlkə, adam heç nəzir deyil, hansısa humanitar yönümlü qeyri-hökumət təşkilatının rəhbəridir və onu səhvən nazir kimi təqdim ediblər? Bəlkə, əlahəzrət kral, Belçika hökuməti nəyisə səhv salıb? Yəni, bir vəzifəli şəxs necə bu qədər mənasız söz danışa bilər? Mənasız danışmağı bir yana, adam beynəlxalq hüquqa da bələd deyil. Bilmir, yaxud bilmək istəmir ki, Qarabağ Azərbaycanın suveren ərazisidir. Azərbaycan rəsmilərinin Qarabağda humanitar böhran adı ilə beynəlxalq ictimai rəyə sığınan erməni söusuna reaksiyasından da xəbəri yoxdur?

...Ağdam-Xankəndi yolu. Axı, bu yolla bağlı Bakı ilə İrəvan arasında vasitəçilik missiyasını yerinə yetirən Avropa İttifaqı Şurasının prezidenti Şarl Mişel dəfələrlə söz açıb. Bir neçə gün əvvəl də bu barədə fikirlərini bölüşmüşdü. Yəqin, həmin vaxt xanım Lhəbibin başı "erməni soyqırımı" abidəsi önünə hansı gülləri alıb qoymaq kimi "qlobal əhəmiyyətli" vəziyyəyə qarışmışdı. Başqa nə düşünək? Deyirik ki, Qarabağdakı separatçı rejim Ağdam-Xankəndi yolunun işə düşməsinə, bölgə əhəlisinə yardım göstərməyimizə imkan vermir, durub gözününü döyürlər. Hələ bəziləri sirtıqcasına üstümüzdə qaydır ki, bəs, Ağdam – Xankəndi yolu Laçın yoluna alternativ ola bilməz. Niyə? Nə üçün? Yəne qanmaz-qanmaz üstümüzdə baxırlar. Əslində, çox yaxşı qanırlar hər şeyi...

Belçikanın xarici işlər naziri deyir ki, tarixdə müharibələr olub, amma sülh əldə edilib, burada (Azərbaycanla Ermənistan arasında – red.) müxtəlif formatlar müzakirəyə çıxarıla və diskussiyalar açıla bilər. Görəsən, o, belə danışarkən, öz dediklərinə inanır? Yəni, həqiqətən, inanır ki, Ermənistan dövləti və başpozuq erməni cəmiyyəti format və diskussiyaların nə olduğunu bilir? Əmin deyilik ki, Haccə xanım sadələşdirdi. Sadəcə, "dəsmal diplomatiyası"nda sabun köpürtmək üzrə mahirdir. Nə deyək, bəlkə bilməmişik, Cənubi Qafqaza Lhəbib yox, sülh ilahəsi Afina özü gəlibmiş?

Ölkəmizin XİN rəhbəri Ceyhun Bayramov sözügedən mətbuat konfransında belçikalı həmkarına replika kimi ikili standartlar məsələsinə çox yerində xatırladı. Çünki Lhəbibin İrəvanda ki və Bakıdakı danışmaları həmin ikili standartlar siyasətinin saxta humanizm sentimentallığı ilə maskalanmasından başqa bir şey deyildi. Nə isə...

Ə.RÜSTƏMOV,
"Xalq qəzeti"

Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının Vətəndaş Qəbulu Mərkəzində 2023-cü ilin sentyabr ayında vətəndaşların qəbulu cədvəli

Mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının və digər idarəetmə qurumlarının rəhbərləri tərəfindən 2023-cü ilin sentyabr ayında şəhər və rayonlarda keçiriləcək vətəndaşların qəbulu cədvəli

Qəbulu aparan şəxs	Qəbul günü
Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının Humanitar siyasət, diaspor, multikulturalizm və dini məsələlər şöbəsinin müdiri Əliyeva Fərah Şirməmməd qızı	1
Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi – Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının Hərbi məsələlər şöbəsinin müdiri Əliyev Məhərrəm Abiş oğlu	4
Azərbaycan Respublikası Prezidentinin mətbuat katibi Qasimov Azər Məhəmməd oğlu	5
Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi - Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının Hüquq mühafizə orqanları ilə iş şöbəsinin müdiri Ələsgərov Fuad Murtuz oğlu	6, 22
Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi – Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının Dövlət nəzarəti məsələləri şöbəsinin müdiri Həsənov Kərəm Əvəz oğlu	7
Azərbaycan Respublikası Birinci vitse-prezidentinin Katibliyinin reisi Həsənov Altay Tofiq oğlu	8, 15, 22
Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi – Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının İqtisadi siyasət və sənaye məsələləri şöbəsinin müdiri Əmirov Natiq Ərziman oğlu	8
Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi - Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının Xarici siyasət məsələləri şöbəsinin müdiri Hacıyev Hikmət Fərhad oğlu	11
Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi – Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının Ərazi-təşkilat məsələləri şöbəsinin müdiri Nağdəliyev Zeynal Səfər oğlu	12
Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi – Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının İqtisadi məsələlər və innovativ inkişaf siyasəti şöbəsinin müdiri Mövsümov Şahmar Arif oğlu	13
Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının Gənclər siyasəti və idman məsələləri şöbəsinin müdiri Məmmədəliyev Yusuf Ülfət oğlu	14
Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının Vətəndaşların müraciətləri ilə iş şöbəsinin müdiri İsmayilov Süleyman Abbas oğlu	15
Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının Dövlət qulluğu və kadr məsələləri şöbəsinin müdiri Məcidov Tələt Tahir oğlu	18
Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının Hüquq mühafizə orqanları ilə iş şöbəsinin Əfv məsələləri sektoru	20
Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının Qeyri-hökumət təşkilatları ilə iş və kommunikasiya şöbəsi	21
Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Şuşa rayonunda xüsusi nümayəndəsi Kərimov Aydın Zöhrab oğlu	25
Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Qarabağ iqtisadi rayonuna daxil olan işğaldan azad edilmiş ərazilərdə (Şuşa rayonu istisna olmaqla) xüsusi nümayəndəsi Hüseynov Emin Zamin oğlu	26
Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonuna daxil olan Laçın rayonunda xüsusi nümayəndəsi Məmmədov Məsim Əhməd oğlu	27
Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının Siyasi partiyalar və qanunvericilik hakimiyyəti ilə əlaqələr şöbəsinin müdiri Vəliyev Ədalət Məqsəd oğlu	28
Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonuna daxil olan Cəbrayıl, Qubadlı və Zəngilan rayonlarında xüsusi nümayəndəsi Hacıyev Vahid Rəsim oğlu	28
Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının Qanunvericilik və hüquq siyasəti şöbəsinin müdiri Kərimov Gündüz Hacı oğlu	29
***	
Azərbaycan Respublikasının Təhlükəsizlik Şurası Azərbaycan Respublikasının Təhlükəsizlik Şurasının katibi Usubov Ramil İdris oğlu	29

Qeyd: Vətəndaşlar Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının Vətəndaş Qəbulu Mərkəzində qəbul olunurlar. Ünvan: Bakı şəhəri, Nərimanov rayonu, Zaur Nudirəliyev, 79. Qəbula yazılış qəbul gününə ən gec 1 iş günü qalmış dayandırılır. Qəbul saat 14:00-dan başlayır. Əlaqə üçün: Çağrı Mərkəzi – 1111.

S/n	Qəbulu keçirən mərkəzi icra hakimiyyəti orqanı və idarəetmə qurumunun rəhbəri	Qəbulun keçirildiyi şəhər, rayon	Əhatə olunan şəhər və rayonlar	Qəbulun keçirildiyi gün
1.	Baş prokuror Kamran Əliyev	Şabran	Şabran, Siyəzən, Xızı	01
2.	Gənclər və idman naziri Fərid Qayıbov	Şabran	Şabran, Xaçmaz	06
3.	Rəqəmsal inkişaf və nəqliyyat naziri Rəşad Nəbiyev	Astara	Astara, Lənkəran, Lerik, Masallı, Cəlilabad, Yardımlı	11
4.	Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidmətinin rəisi Mürsel İbrahimov	Naxçıvan	Naxçıvan, Babək, Culfa, Kəngərli, Ordubad, Səderək, Şahbuz, Şərur	12
5.	Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Bahar Muradova	Tərtər	Tərtər, Bərdə	13
6.	Ədliyyə naziri Fikrət Məmmədov	Naxçıvan	Naxçıvan, Babək, Culfa, Kəngərli, Ordubad, Səderək, Şahbuz, Şərur	14
7.	Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsinin sədri Anar Quliyev	Cəlilabad	Cəlilabad, Biləsuvar, Cəbrayıl	14
8.	Ekologiya və təbii sərvətlər naziri Muxtar Babayev	Ağcabədi	Ağcabədi, Ağdam, Laçın	15
9.	Azərbaycan Dövlət Su Ehtiyatları Agentliyinin sədri Zaur Mikayilov	Quba	Quba, Qusar	15
10.	"Azərişiq" ASC-nin sədri Vüqar Əhmədov	Göygöl	Göygöl, Daşkəsən	15
11.	Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Mübariz Qurbanlı	Ucar	Ucar, Kürdəmir, Göyçay, Zərdab	19
12.	Energetika naziri Pərviz Şahbazov	Füzuli (Horadiz şəhəri)	Füzuli, Beyləqan, Xocavənd	22
13.	Əmək və əhalinin sosial müdafiəsi naziri Sahil Babayev	Mingəçevir	Mingəçevir, Yevlax	22
14.	İqtisadiyyat naziri Mikayıl Cabbarov	Astara	Astara, Lənkəran, Lerik	22
15.	Kənd təsərrüfatı naziri Məcnun Məmmədov	Şəki	Şəki, Qax	22
16.	Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinin sədri Saleh Məmmədov	Masallı	Masallı, Yardımlı	22
17.	Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin sədri Qoşqar Təhməzli	Naxçıvan	Naxçıvan, Babək, Culfa, Kəngərli, Ordubad, Səderək, Şahbuz, Şərur	22
18.	"Azərstiləktəchizat" ASC-nin sədrinin vəzifəsini müvəqqəti icra edən İlham Mirzəliyev	Biləsuvar	Biləsuvar, Cəlilabad, Cəbrayıl	22
19.	"Azəriqaz" İstehsalat Birliyinin baş direktoru Ruslan Əliyev	Kürdəmir	Kürdəmir, Ucar, Zərdab	22
20.	Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Rövşan Rzayev	Şirvan	Şirvan, Hacıqabul	27
21.	Daxili işlər naziri Vilayət Eyvazov	Masallı	Masallı, Lənkəran, Astara, Lerik, Yardımlı	28
22.	Mədəniyyət naziri Adil Kərimli	Mingəçevir	Mingəçevir, Yevlax	28
23.	Elm və təhsil naziri Emin Əmrullayev	İmişli	İmişli, Beyləqan, Saatlı, Sabirabad, Xocavənd	29
24.	Fövqəladə hallar naziri Kamaləddin Heydərov	Göygöl	Göygöl, Daşkəsən	29
25.	Dövlət Gömrük Komitəsinin sədri Şahin Bağirov	Yevlax	Yevlax, Mingəçevir	29
26.	İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyinin sədri Zaur Əliyev	Sabirabad	Sabirabad, Saatlı, İmişli, Hacıqabul	29

Vətəndaşların qəbulu müəyyən edilmiş günlərdə saat 10:00-da başlayır.

Belçikalı deputatların yalnız Ermənistana səfər etməsi balanssız pozur

Avqustun 25-də Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova ölkəmizdə səfərdə olan Belçika Krallığının xarici işlər, Avropa işləri, xarici ticarət və federal mədəni institutlar naziri Hacca Lhəbibin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüşüb.

Milli Məclisin Mətbuat və ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin "XQ"-yə verilən məlumatına görə, görüşdə Sahibə Qafarova parlamentlərarası əlaqələri Azərbaycanla Belçika arasında ikitərəfli münasibətlərin əsas komponentlərindən biri adlandırıb.

Hazırda ölkəmizdə və regionda mövcud olan vəziyyət barədə qonağa məlumat verən Milli Məclisin Sədri diqqətə çatdırıb ki, 2020-ci ildə Azərbaycan 44 günlük Vətən müharibəsi nəticəsində öz torpaqlarının Ermənistan tərəfindən 30 il davam edən işğalına son qoyub və ərazi bütövlüyünü bərpa edib. Hazırda məcburi köçkünlərimizin öz doğma torpaqlarına qayıtmasını nəzərdə tutan Böyük Qayıdış proqramına start verilib.

Sahibə Qafarova görüşdə, həmçinin Belçika parlamentində son 3 ildə Azərbaycanla bağlı qəbul olunmuş 5 birtərəfli və qərəzli qətnaməni kəskin tənqid edərək,

vurğulayıb ki, bu qətnamələr regionumuzdakı vəziyyəti düzgün əks etdirmir. O, eyni zamanda, belçikalı deputatların yalnız Ermənistana səfər etməsinin region ölkələrinə münasibətdə balansız olduğunu bildirib.

Nazir Hacca Lhəbib Azərbaycanla Belçika arasında qarşılıqlı səfərlərin önəmini diqqətə çatdıraraq, bu səfəri çərçivəsində bir çox məsələlər haqqında müzakirələr aparıldığını bildirib. Belçikalı nazir regionda sülhün və təhlükəsizliyin təmin olunmasının, o cümlədən, ərazilərin minalardan təmizlənməsinin vacibliyini vurğulayıb. O deyib ki, ölkəsi yalnız sülhü və bu ərazilərin yenidən bərpasını təşviq etmək niyyətindədir. Hacca Lhəbib vurğulayıb ki, 30 il ərzində bu ərazilərdə çoxlu dağıntılar baş verib.

"Xalq qəzeti"

Sərsəng Su Anbarının taleyi ilə bağlı birgə bəyanat

Sərsəng Su Anbarında yaranmış vəziyyətlə bağlı Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi, Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi və Dövlət Su Ehtiyatları Agentliyi birgə bəyanat yayıblar. Sənəddə deyilir:

Otuz ildən artıqdır ki, 1976-cı ildə Tərtərçayın üzərində yaradılmış və hazırda Rusiya sülhəməramlı kontingentinin müvəqqəti yerləşdiyi Azərbaycan ərazisindəki Sərsəng su anbarı Ermənistan və onun himayə etdiyi qüvvələr tərəfindən məqsədyönlü şəkildə ekoloji və sosial-iqtisadi terror vasitəsi kimi istifadə olunur. Qəza vəziyyətində olan su anbarı aşağı hissədə yerləşən yaşayış məntəqələri, təsərrüfatlar və infrastruktur obyektləri üçün ciddi təhlükələr yaradır.

Bununla əlaqədar, Avropa Şurası Parlament Assambleyası tərəfindən qəbul olunmuş 2016-cı il 26 yanvar tarixli

2085 nömrəli Qətnamədə Ermənistanın hərəkətləri Azərbaycan vətəndaşları üçün humanitar və ekoloji problemlərin yaranmasına yönəlmiş ekoloji təcavüz kimi qiymətləndirilib.

Sənəddə xüsusilə vurğulanır ki, Azərbaycanın Ermənistan tərəfindən işğal olunmuş ərazilərində yerləşən Sərsəng su anbarının düzgün idarə olunmaması çoxsaylı insan tələfatı və yeni humanitar böhrana səbəb ola biləcək böyük fəlakətə gətirib çıxara bilər.

Ermənistan və onun himayə etdiyi qüvvələr ekoloji təcavüzə yanaşı, böyük kənd təsərrüfatı potensialı və münbit tor-

paq ehtiyatlarına malik Tərtər, Ağdam, Bərdə, Goranboy, Yevlax və Ağcabədi rayonlarının ərazilərinə suvarma tələb olunan mövsümlərdə su anbarından qərəzli şəkildə suyun verilməsinə mane olaraq Azərbaycanın iqtisadiyyatına külli miqdarda ziyan vurmuş və vurmaqda davam edir.

Ermənistanı himayə etdiyi qüvvələr vasitəsilə sözügedən rayonların əhalisinin Birləşmiş Millətlər Təşkilatının dayanıqlı inkişaf məqsədlərindən biri kimi "Təhlükəsiz və təmiz suya əlçatanlıq" təməli insan hüquqlarının pozulmasına, regionun ekosisteminin deqradasiyasına, fauna və floranın itirilməsinə səbəb olan hərəkətlərindən əl çəkməyə çağırırıq.

"Xalq qəzeti"

Hərbi attaşələrə pilotsuz uçuş aparatlarımız göstərilib

Müdafiə nazirinin təsdiq etdiyi illik fəaliyyət planına əsasən, xarici ölkələrin Azərbaycanda akkreditə olunmuş hərbi attaşələri üçün Hərbi Hava Qüvvələrinin "N" hərbi hissəsinə tanışlıq səfəri təşkil olunub.

Nazirlikdən "XQ"-yə verilən məlumata görə, iyirmi iki dövlət hərbi attaşəlik aparatının nümayəndələrinə hərbi hissənin əsas fəaliyyət istiqamətləri barədə brifinq təqdim olunub, Vətən müharibəsi zamanı PUA-ların tətbiqi ilə bağlı videolar nümayiş etdirilib, sonra onları maraqlandıran suallar

cavablandırılıb. Səfər çərçivəsində qonaqlara Azərbaycan Ordusunun arsenalında yer alan bəzi pilotsuz uçuş aparatları əyani olaraq göstərilib, onların taktiki-texniki xüsusiyyətləri barədə məlumat verilib.

"Xalq qəzeti"

Yeni ənənələr

Azərbaycanda birinci sığorta festivalı

Paytaxtda başlayan maarifləndirmə aksiyası bölgələrdə davam edəcək

Bu gün Azərbaycanda sığorta festivalı öz işinə başlayır. Mərkəzi Bank, Azərbaycan Sığortaçılar Assosiasiyası və İcbari Sığorta Bürosunun birgə əməkdaşlığı çərçivəsində keçirilən festival sentyabrın 7-dək davam edəcək.

Ölkəmizin sığorta sahəsi üçün əlamətdar sayılan bu tədbirə həsr olunmuş mətbuat konfransında Azərbaycan Sığortaçılar Assosiasiyasının icraçı direktoru Elmar Mirsalayev bildirdi ki, 2021-ci ildən ölkə əhalisinin sığorta savadlılığının artırılması məqsədilə həyata keçirilən genişmiqyaslı maarifləndirmə layihəsi çərçivəsində çoxşaxəli tədbirlər davam etdirilir. Həmin tədbirlərdən biri də "Sığorta festivalı" layihəsidir.

İcraçı direktorun sözlərinə görə, avqustun 26-da Bakı şəhərinin Dənizkənarı Milli Parkının ərazisində başlayan sığorta festivalının daha sonra Sumqayıt, Gəncə, İsmayilli, Quba, Lənkəran, Mingəçevir, Gədəbəy, Şəki və Zaqatalada keçirilməsi nəzərdə tutulur. Yeri gəlmişkən, tədbir ölkəmizdə fəaliyyət göstərən sığorta şirkətlərinin iştirakı ilə "edutatement" formatında təşkil olunacaq. Festival Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 21 may 2019-cu il tarixli 354s nömrəli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "Sığorta sektorunun inkişaf etdirilməsi üçün görüləli işlərlə bağlı Tədbirlər Planı"nın maarifləndirmə və təbliğat-təşviqat tədbirinin icrasına məqsədilə Mərkəzi Bank, Azərbaycan Sığortaçılar Assosiasiyası və İcbari Sığorta Bürosunun birlikdə həyata keçirdiyi genişmiqyaslı maarifləndirmə layihəsinin tərkib hissəsidir.

Maliyyə sisteminin tərkib hissəsi olan sığorta bir iqtisadi kateqoriya olaraq, baş verən bu və ya digər xoşagəlməz hallardan, fəvqəladə hadisələrdən vurulan ziyanın aradan qaldırılması, vətəndaşların şəxsi həyatları ilə əlaqədar olan hadisələr zamanı onlara maliyyə yardımlarının edilməsi ilə yaradılan məqsədli pul vəsaiti fondlarının yaradılması və istifadəsi prosedürüdür.

Xatırladaq ki, Azərbaycanda sığorta işinin təşkilinə XIX əsrin ortalarında başlanılıb. Respublikada sığorta işi kapitalist istehsal münasibətlərinin inkişafı, neft sənayesinin meydana gəlməsi və sahibkarlığın fəallaşması ilə sıx əlaqədar olub. Həmin dövrdə Azərbaycanda xarici ölkələrdən olan şirkətlərin filialları fəaliyyət göstərirdi. Sığorta işinin xüsusi aktualıq kəsb etdiyi neft və milyonlar səltənətində, əsasən, dəniz gəmilərinin sığorta edilməsi üzrə ixtisaslaşmış ingilis şirkəti "Lloyd"un filialları, habelə "Rus Lloyd"un və Almaniya adlı ingilis şirkətinin iki nümayəndəliyi, Rusiya və İranın sərhəd limanlarına qədər daşıyan yüklərin sığortası ilə məşğul olan "Repmən və Rust" ticarət evi ilə təqdim edilən "Şimali Alman Lloyd"u, eləcə də gəmilərin və yüklərin sığortasını aparən "Alman, Livantiya xətti" cəmiyyəti fəaliyyət göstərirdi.

Mənbələrdə qeyd edildiyi kimi, 1910-cu ildə Bakıda sığorta sahəsində 18

Ekspert rəyi

Aftandil HACIYEV,
səbiq sığorta işçisi

Azərbaycanda Sığorta festivalının keçirilməsi ilə bağlı xəbəri böyük sevinc hissi ilə qarşıladım. Hər şeydən əvvəl, paytaxt Bakı ilə yanaşı, ölkəmizin bir sıra iri şəhər və rayonlarında keçiriləcək festivalı ölkəmizdə sığorta işinin, sığorta bazarının daha da inkişafına səbəb olacaq bir tədbir kimi qiymətləndirirəm.

Mən 51 il sığorta sahəsində fəaliyyət göstərmişəm. Həmin müddətdə respublikamızda sığortaçılarla müntəzəm tədbirlər həyata keçirilib. Bu baxımdan sığorta sahəsində kədr hazırlığını, sığortaçılar üçün təlim seminarlarının keçirilməsi və digər tədbirləri qeyd edə bilərəm. Həmin işlər ona xidmət edirdi ki, bu sahədə fəaliyyət göstərən kadr sığorta işini yaxşı mənimsəsinlər. Yeri gəlmişkən, sığorta spesifik sahə olduğundan onun incəliklərinə yaxşı bələd olmayanlar bu işdə uğur qazana, sığorta işinin təşkilinə və sığorta bazarının inkişafına nail ola bilməzlər. Yeni sığortalı bu işin mahiyyətini, müvafiq müqavilələrin nə üçün bağlandığını, sığorta haqqının nə üçün yüldüldüyü yaxşı mənimsəməlidir.

Bir haşiyə çıxmaq istəyirəm. 2021-ci ildə mən sığorta sahəsində çalışanda Azərbaycan Mərkəzi Bankının təşəbbüsü ilə Sığortaçılar Assosiasiyasının icbari sığorta bürosu tərəfindən belə bir razılığa gəldi ki, sığorta sahə-

şirkət xidmət göstərib ki, onlardan da ən böyüyü "Rus sığorta cəmiyyəti" olub. Həmin vaxt Bakıda sığorta işinin əsasını isə Xəzər dənizində üzən gəmilərin sığortası təşkil edib. Azərbaycanda sovet hakimiyyətinin qurulması ilə sığorta fəaliyyəti yeni inkişaf mərhələsinə qədəm qoyub. Keçmiş SSRİ-nin başqa respublikalarında olduğu kimi, Azərbaycanda da dövlət sığorta sistemi təşkil edilmiş.

Həmin dövrdə respublikada sığorta işinin inkişafında müəyyən rol oynamış Azərbaycan SSR Dövlət Sığortası Baş İdarəsi və SSRİ "İnqosstrax"nın Bakı şöbəsi fəaliyyət göstərmişdir. 1931-ci ildən etibarən isə sığorta əməliyyatları dövlət sığortasında cəmlənməyə başlayıb. Ötən əsrin 80-ci illərinin sonlarına qədər respublikamızda sığorta fəaliyyəti ilə iki təşkilat-Azərbaycan Respublikasının Dövlət Sığorta Şirkəti və SSRİ-nin xarici dövlət sığorta təşkilatının Bakı şəhərindəki şöbəsi tərəfindən həyata keçirilib.

Müstəqilliyin ilk illərindən etibarən

Azərbaycanda sığorta işi yeni dövrün tələblərinə uyğun inkişaf etməyə başlayıb. 1991-ci ildə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti yanında Dövlət Sığorta Nəzarəti yaradılıb. Beləliklə də, ölkəmizdə sığorta xidmətləri bazarının inkişafının tənzimlənməsi, sığortaçıların, sığortalıların və dövlət mənafeyinin müdafiəsi, metodiki rəhbərliyin həyata keçirilməsi, müvafiq normativ hüquqi sənədlərin hazırlanması və s. işlər bu təşkilata həvalə olunub.

Ölkəmizdə milli sığorta bazarı isə 1992-ci ilin əvvəlindən formalaşmağa başlayıb. 1993-cü ilin yanvar ayında Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi ölkəmizin tarixində ilk dəfə olaraq "Sığorta haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununu qəbul edib.

Hazırda Azərbaycanda sığorta baza-

sində maarifləndirmə işinin gücləndirilməsi üçün müəyyən tədbirlər görülsün. Bununla əlaqədar kütləvi informasiya vasitələrindən, televiziyalardan nümayəndələr dəvət olundu, müəyyən tədbirlər planı hazırlandı. Bütün bunlar isə ölkəmizdə sığorta işinin inkişafına xidmət göstərəcək məqsədi daşıyırdı.

Sığorta iqtisadiyyatın aparıcı sahələrindəndir. Bu vacib sahə hər bir fiziki və hüquqi şəxsə, sahibkarlara, aqrar sahədə, sənayedə, yükdaşımada və digər sahələrdə hər bir vətəndaşa müəyyən sığorta təminatı yaradır. Sığortanın könüllü və icbari növündən asılı olmayaraq hər bir sığortalı sığortanın mahiyyətini bilməlidir. Hesab edirəm ki, ölkəmizdə ilk dəfə olaraq keçirilən sığorta festivalı bu baxımdan müstəsna əhəmiyyət kəsb edir. Sığorta işinin daha da inkişaf etdirilməsi üçün bu kimi tədbirlərin keçirilməsi çox yaxşı təşəbbüsdür. Sonda ölkəmizin bütün sığorta işçilərinə, eləcə də bu vacib tədbirin təşkilatçılarına uğurlar arzulayıram.

rı özünün yüksək inkişaf dövrünü yaşayır. Ölkəmizdə fəaliyyət göstərən sığorta şirkətləri 40-dan çox icbari və könüllü sığorta növünü təklif edirlər. Dünyanın bir sıra ölkələri ilə müqayisədə isə bu olduqca azdır. Təkcə onu qeyd etmək kifayətdir ki, hazırda inkişaf etmiş ölkələrdə 300-dən çox müxtəlif sığorta xidməti göstərilir.

Yeri gəlmişkən, "Azərbaycan Sığortaçılar Assosiasiyası" İctimai Birliyinin icraçı direktoru Elmar Mirsalayevin bildirdiyinə görə, 2023-cü ildə ölkəmizdə sığorta haqlarının 1 milyard manatı keçəcəyi proqnozlaşdırılır. Onun sözlərinə görə, bu ilin ilk yarısında yığılan sığorta haqları ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 648,945 milyon manat və ya 32 faiz çox olub. Ümumilikdə isə 2022-ci ildə Azərbaycandakı 20 sığorta şirkətinin xətti ilə 970,823 milyon manat sığorta haqqı toplanılıb.

Mirbağır YAQUBZADƏ,
"Xalq qəzeti"

Oktyabr Bakıda "bal ayı" olacaq

Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin və Azərbaycan Arıçılar Assosiasiyasının birgə təşkilatçılığı ilə oktyabrın 2-22-də Bakıda arıçılıq məhsullarının 23-cü Respublika Sergi-Satış Yarmarkası keçiriləcək.

Kənd Təsərrüfatı Nazirliyindən "X.Q."-yə verilən məlumata görə, yarmarka Nərimanov rayonu, Fətəli xan Xoyski küçəsi, 5 ünvanında (metronun "Gənclik" stansiyasının yaxınlığı) baş tutacaq. Yarmarkada satışa çıxarılaçaq balların keyfiyyətinə Azərbaycan Qida Təhlükəsizliyi Agentliyi nəzarət edəcək. Arıçı fermerlər iştirak üçün əvvəlcədən qeydiyyatdan keçməlidirlər. Qeydiyyat prosesi bal.kendden.az saytı vasitəsi ilə onlayn qaydada həyata keçiriləcək. Arıçılar sayta daxil olaraq müvafiq xanalar üzrə şəxsi və təsərrüfatları barədə məlumatları qeyd etməlidirlər. Yarmarkada iştirak etmək istəyən arıçılar 28 avqust saat 08:00-dan 1 sentyabr saat 20:00-dək qeydiyyatdan keçməlidirlər. İştirakı təsdiqlənmiş arıçılara 7 sentyabr tarixində SMS-bildirişlər göndəriləcək, onlara məhsullarını gətirməli olduqları tarix barədə məlumat verəcək.

Yarmarkada arıçılara fəaliyyət göstərdikləri rayonların arıçı sayına uyğun olaraq proporsional qaydada müvafiq sayda yer ayrılacaq. Bu il təşkil olunan bal yarmarkasında növbəlik əsasında ilk qeydiyyatdan keçmiş maksimum 250 arıçı iştirak edəcək. Tədbirə 2023-cü il avqustun 25-dək arıçılıq təsərrüfatlarını Elektron Kənd Təsərrüfatı İnteraksiya Sistemində bəyan edən və minimum 40 arı ailesi olan fermerlər müraciət edə bilərlər. Bir arıçı yarmarkada maksimum 400 kiloqram bal və maksimum 30 ədəd arı şanı satışa çıxara bilər.

Nazirliyin məlumatına əsasən, bal nümunələrinin qəbulu sentyabrın 11-dən

17-dək davam edəcək. Bal məhsullarının qəbulu zamanı arıçı fermer şəxsiyyətini təsdiq edən sənəd və gətirilmiş olduğu məhsula müvafiq olaraq baytarlıq şəhadətnaməsi təqdim etməlidir. Yarmarka ödənişli, iştirak haqqı 150 manatdır. Bu məbləğə satış üçün yer və lazımı ləvazimatlarla təmin olunma, yarmarkanın marketing işlərinin aparılması, loqotika, anbar işinin təşkili və digər xidmətlər daxildir. İştirak üçün ödənişlər yalnız plastik kart (nağdsız ödəniş) vasitəsilə qəbul olunacaq.

Bal məhsulları anbara daxil olduqdan sonra keyfiyyət yoxlanışı üçün Azərbaycan Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin (AQTA) əməkdaşları tərəfindən istehlakçının iştirakı ilə nümunələr götürüləcək. Analiz üçün götürülmüş nümunələrin nəticələri mütemadi olaraq təşkilat komitəsinə bildiriləcək. Keyfiyyət yoxlanışının nəticələri standartlara uyğun olmayan arıçılıq məhsullarının satışına icazə verilməyəcək.

"Xalq qəzeti"

"Sollers" Azərbaycanda avtomobil buraxacaq

Rusiyanın avtomobil istehsalçısı "Sollers" şirkəti 2023-cü ilin payızında Azərbaycanda fəaliyyətə başlayacaq.

Bu barədə Rusiya şirkətinin satış və marketing direktoru Marat Şarapov məlumat verib. O bildirib ki, şirkət avtomobillərin istehsalını "Azərmaş" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətində həyata keçirəcək. "Biz bu yaxınlarda Azərbaycanla əməkdaşlığın inkişafı ilə bağlı müqavilə bağlamışıq. Payızda bu layihənin icrasına başlanacaq. Bu, bizim ilk ixrac bazarımız olacaq", -deyə şirkət rəhbəri əlavə edib. Onun sözlərinə görə, "Sollers" şirkəti di-

gər ölkələrin bazarlarına da çıxmağı hədəflədiyini yib.

Xatırladaq ki, bu il mayın 19-da "Rusiya-İslam Dünyası: Kazan Forumu" çərçivəsində "Sollers" və "Azərmaş" MMC arasında Azərbaycan Respublikasında "Sollers" yüngül kommersiya avtomobillərinin istehsalı üzrə əməkdaşlıq memorandumu imzalanıb.

"Xalq qəzeti"

7 ayda bölgələrdə 7,3 milyard manatlıq məhsul istehsal edilib

2023-cü ilin yanvar-iyul ayları üzrə ölkəmizdə kənd təsərrüfatının ümumi məhsulunun faktiki qiymətlərlə dəyəri 7 milyard 262,4 milyon manat təşkil edib. Bu da əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 3,3 faiz çoxdur.

Dövlət Statistika Komitəsinin məlumatına görə, hesabət dövründə aqrar sahədə istehsal olunmuş ümumi istehsalın 3 milyard 411,4 milyon manatı heyvandarlıq, 3 milyard 851 milyon manatı isə bitkiçilik məhsullarının payına düşüb. İlin ötən 7 ayında heyvandarlıq məhsulları üzrə 3,4 faiz, bitkiçilik məhsulları üzrə isə 3,2 faiz artım qeydə alınıb.

2023-cü ilin yanvar-iyul aylarında

da ölkədə quş əti də daxil olmaqla diri çəkiddə 327 min ton ət, 1 milyon 305,8 min ton süd, 1 milyon 305,1 milyon ədəd yumurta, 14,4 min ton yun və 356,6 ton barama istehsal olunub. 2022-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən ət istehsalı 3,1 faiz, süd istehsalı 1,7 faiz, yumurta istehsalı 12 faiz, barama istehsalı 5,1 faiz artıb. Yun istehsalı isə 2,6 faiz azalıb.

"Xalq qəzeti"

Mənzil tikintisi 44 faiz artıb

Cari ilin yanvar-iyun aylarında Azərbaycanda ümumi sahəsi 891 min 689 kvadrat metr olan 8 min 130 ədəd yaşayış evi tikilib istifadəyə verilib.

Dövlət Statistika Komitəsinin məlumatına görə, bu, əvvəlki ilin 6 ayı ilə müqayisədə 44,3 faiz çoxdur. Belə ki, 2022-ci ilin ilk 6 ayında ölkədə ümumi sahəsi 786 min 401 kvadratmetr olan 5 min 636 yaşayış evi tikilib istifadəyə verilib. Xatırladaq ki, bu ilin birinci yarısında istifadəyə verilmiş mənzillərin 4592-si əhalinin, 1874-ü qeyri-dövlət müəssisələrinin, 1664-ü isə dövlət müəssisələrinin payına düşüb.

Bundan əlavə, hesabat dövründə ölkədə 1536 şagirdlik 1 ümumtəhsil müəssisəsi, 19 çarpayılıq 1 xəstəxana və 240 yerlik 1 məktəbəqədər təhsil müəssisəsi istifadəyə verilib.

"Xalq qəzeti"

Erməni vandalların vurduğu yaralar sağaldılır

Azərbaycanın işğaldan azad olunmuş ərazilərində bərpa-quruculuq işləri sürətlə davam edir. 2023-cü ilin yanvar-iyun aylarında Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdə həyata keçirilən tikinti-quraşdırma işlərinə 1,7 milyard manatə yaxın vəsait xərclənib.

Bu barədə "X.Q."-yə Dövlət Statistika Komitəsinin məlumat verilib. Bildirilir ki, bu, ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 674 milyon 645 min manat və ya 67,4 faiz çoxdur. Xatırladaq ki, 2022-ci ilin ilk 6 ayında işğaldan azad olunmuş rayonlarda tikinti quraşdırma

işlərinə 999 milyon 879,3 min manat vəsait yönəldilmişdi.

Yeri gəlmişkən, ən çox vəsait Kəlbəcər (344 milyon 611 min manat), Laçın (328 milyon 972 min manat) və Füzuli (314 milyon 737 min manat) rayonlarına ayrılıb.

"Xalq qəzeti"

26 Avqust Laçın Şəhəri Günü

Laçın yenidən laçınlaşır

(əvvəl 1-ci səhifədə)

– Arzu xanım, 31 ildən sonra ilk dəfə Laçına ayaq basdınız. Uzun illərdən sonra özünü doğma yurdda görmək necə hissidir?

– 29 iyul 2023-cü il yaddaşıma ən fərəhli bir gün kimi yazıldı. 31 ildən sonra Laçına ilk ayaq basanda elə bildim ki, yenidən doğulmuşam. Qardaşım Ələsgər rəhmətlik atamızın adını daşıyan oğlu Muxtarı da kişinin ruhunu şad etmək üçün özü ilə gətirmişdi. Ən kiçiyim Ələkbər Laçından çıxanda 9 yaşında idi. Beləcə, 2 qardaş, 2 bacı Laçına üz tutduq. Bacım Pərvanə elə yola çıxandan kövrəlmişdi. Axı Laçına gəldik...

Hava qaralanda çətdi Laçına...

bu yuxu deyil, Laçıdayıq gerçəkdən... 31 il sonra Laçına qayıtmaq... Və 31 il sonra yuxudan oyanıb özünü Laçında görmək... Dəli olmaq olar...

Səhərdir. Sübh tezədən sakitlikdir... Laçının tikinti yerlərində iş başlamayıb. Bir azdan sükut pozulacaq. Səhər yeməyi yemədən şəhərə çıxdıq. Təsəvvür edin uşaqlığınızın izlərini axtarmaq üçün dağılmış, viran qoyulmuş yerlərdə addımlayırsan. Və baxırsan ki, tək deyilsən, bu amacla səhər açılar-açılmaz hamı xarabalıqların içində gəzişir. Bir anlıq özümüzü ruha bənzədim. Xarabalığı dolayan ruhlar... Sanki, burada şəhid olanların və Vətən həsrəti ilə dünyadan kəçənlərin ruhları da bizimlə idi... Hamı bir-birinə "Xoş gəldin, şükür bu günə,

– Ata yurdunuz Qovuşuq kəndi sizi necə qarşıladı, babalarınızın evlərini tapa bildinizmi?

– Sonra ata yurdumuz olan Qovuşuğa getdik. Kəndimizə çatıb maşından düşəndə, ilk uşaqlığımı xoş xatirəsi olan "Qızıl qaya"nı gördüm. Axır ki, orda hönkürtü ilə ağladım. Çaylağa enib qabları su ilə doldura-doldura duyunca ağladım. "Yalın başı" deyilən yere çixib salamat evi də qalmayan kəndimizə baxdıq. Rəhmətlik əmilərimin evlərini ağac, böyük kol-kos basdıqı üçün heç yaxınlığına da gedə bilmədik. Kəndin qəbiristanlığını da ziyarət etdik. Vandallar qəbir daşlarını güllələyib dağıtmışdılar. Erməni vəhşiliyi buradan da yan keçməmişdi...

Kənddən Laçına qayıtdıq. İndi içimizdə ümidlərimiz gül açıb. Yavaş-yavaş yeni sakinlər evlərinə yerləşirlər. Artıq iki məktəbimiz yeni tədris ilindən fəaliyyətə başlayacaq. Xəstəxanamız, kinoklubumuz, polis şöbəsi, mağazalarımız... Daha nələr, nələr... Canları Laçınımız. Yol polisimizə, hərbiçilərimizə qürurla baxırıq. Onlara minnətdarlığımız böyükdür. Şəhərimiz etibarlı əllərdədir. Ordumuza güvəncimiz bö-

Bacım Elyanə həyat yoldaşı Etibarla artıq 3 gün idi ki, Laçında idi. Həkəri çayının yanında qarşıladılar bizi...

Düşündüyüm, xəyal etdiyim kimi olmadı... Nədənsə quruyub qalmışdım. Nə torpağa diz üstə çökə, nə hönkürtüylə ağlaya bildim. Laçınla üzbəüz dayanmışdıq, lal-dinməz baxırdıq. Gözümün yaşı yanağıma, acısı içimə süzülürdü...

Mənmə böyümüşdüm, Laçınımı balacalaşmışdı, sanki bir ovcuma sığışdırıb ürəyimə basdım... Həkəri çayının şırıltısı elə bil ki "nə yaxşı gəldin" nəğməsi oxuyurdu. Ətrafımda boğuş hönkürtülər, "şükür bu günə" sözləri bir-bir-

rinə qarışmışdı... Laçın isə susurdu... Sanki, onu da qəhər boğmuşdu...

Gecədir... Bacımın baldızı Almazın təzəcə köçdüüyü evinin ilk qonaqlarıyıq. 29 yaşında çıxıb, 60 yaşında evinə qayıdan bu qadının gözlərindəki sevinci görməyin özü də bir xoşbəxtlik idi...

Qardaş-bacı təəssürlərini bölüşürdük. Onlara baxdıqca, yaşlandığımızı, sanki, indi hiss etdim...

Elə hey ulduzlara baxıram. Laçında göy üzü heç bir yerdəkinə bənzəmir. Bu gecə isə ulduzlar daha parlaq, səma daha aydın idi. Bu 31 ildə hansı şəhər, kənd, rayonda olduysa, göy üzünə baxanda deyirdim: "Laçında belə deyil, qapqara göy üzü, çoxlu ulduzları vardı". Bax həmin göy üzünü yenidən görməyin sevincini yaşayırdım...

Dağların ələyində işıq saçan evlərə baxanda başa düşürsən ki, yox,

Allah şəhidlərimizə rəhmət eləsin" deyir. Diqqətlə baxıb "görəsən məktəb yoldaşım, qonşum, qohumum deyil ki" nəzəri ilə bir-birinə gülümsəyən insanların xəyalında 31 il əvvəl mən-zərələri canları...

– Yəqin, Laçında öz doğma evinizə də gəldiniz...

– Birinci evimizə getdik. Yerli-dibli yoxa çıxan evimizə. Ermənilərin bir daşını belə salamat qoymadığı o ocağa. Ağlamaq ovudurmu? Əsla! Hərəmiş öz içimizdə danışırıq evimizlə. Şəkil də çəkdi, evimizin bu gününü tarixə çevirdik. Hönkürə bilmirdim. Eynən ruh kimi... Balaca bir həyatımız vardı, Ələsgər balaca olanda öz əliylə ərik ağacı ekmişdi orada. O ərik ağacı bir qocaman ağac olub. Balaca Muxtarımız atasının yadigarı olan ağacı qucaqladı, şəkilini çəkdim. İndi hər o şəkilə baxanda göz yaşlarımı saxlaya bilmirəm... Sevinirəm, itirdiklərimizi tapdığımız üçün, bizim olan bizə qayıtdığı üçün sevinirəm...

Sonra şəhərin başını da, ayağını da piyada gəzdik. Bu günümüzdə şükür etdik. Şəhidlərimizə rəhmət oxuduq... Atamızın qardaşıma hədiyyə etdiyi ev yerinə də getdik. Orada samovar qaynatdıq, evimizdəymişik kimi hiss etdik özümüzü. Dualarımızı dilə gətirib dedik: "Allah anamıza da Laçını görmək, burada ömür sürmək qismət eləsin". İnanıram ki, o dağın başındakı yurd yerimizdə qardaşımın balaca Muxtarımıza "atam mənə hədiyyə etmişdi, mən də sənə əmanət edirəm" diləyi yerinə yetəcək...

Söhbəti yazdı: Pünhan ƏFƏNDİYEV, "Xalq qəzeti"

"Heydər Əliyev siyasəti: Müasir dövlət quruculuğu"

Düən Şəmkir şəhərində bu mövzuda konfrans keçirilib.

Konfransda çıxış edən Baş Prokurorluğun idarə rəisi Ceyhun Kazimov müasir müstəqil Azərbaycan dövlətinin memarı və qurucusu Heydər Əliyevin mövcud iqtisadi inkişafın və hərtərəfli tərəqqinin əldə olunmasındakı rolundan bəhs edib. Heydər Əliyevin müasir dövlət quruculuğu konsepsiyası barədə danışan Ceyhun Kazimov həmin siyasətin bu gün də Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirildiyini diqqətə çatdırıb.

Konfransda çıxış edən Şəmkir Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Rəşad Tağıyev işgüzar tədbirin Şəmkir şəhərində təşkilindən məmnunluğunu ifadə edib.

Tədbirdə, Milli Məclisin deputatı Nurlan Həsənov, Şəmkir rayon

prokuroru Azər Hətəmov, Baş Prokurorluğun mətbuat xidmətinin böyük prokuroru Kənan Zeynalov, Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətinin rəisi Anar Eyvazov və digərləri fenomenal şəxsiyyət Heydər Əliyevin xilaskarlıq missiyası, zəngin dövlətçilik irsi mövzularında danışıblar.

Tədbir iştirakçıları Ulu öndərdən bəhs edən sənədlə filmə baxıblar.

Daha sonra dövlət qurumları ilə qeyri-hökumət təşkilatları və bölgə mediası arasında operativ və səmərəli əməkdaşlığın qurulması məqsədilə fikir mübadiləsi aparılıb.

Hamlet QASIMOV, "Xalq qəzeti"

Baş prokurorun Qaxda vətəndaşlarla görüşü

Avqustun 25-də Baş prokuror Kamran Əliyev Qax Rayon Prokurorluğunun inzibati binasında Qax, Şəki, Balakən, Zaqatala və digər rayonlardan olan vətəndaşlarla görüşüb.

Görüşdə iştirak edən 25 vətəndaşın müraciətində konkret cinayət işlərinin istintaqi və törədilmiş cinayətlər barədə məlumatların araşdırılması zamanı yol verilmiş qanun pozuntuları, məhkəmədə baxılan cinayət işləri üzrə dövlət ittihamının müdafiəsi, mülki xarakterli mübahisələr, habelə sosial problemlərlə bağlı qaldırıldığı məsələlərin bilavasitə prokurorluqda və ya aidiyyəti icra orqanlarında operativ həlli üçün Kamran Əliyev müvafiq göstərişlər verib.

Sonra Baş prokuror əməkdaşlarla konkret tapşırıqlar verib, vətəndaşların müraciətlərinə obyektiv baxılması və qəbulu işinin düzgün təşkilinə görə tabe prokurorların fərdi məsuliyyət da-

şıdıqlarını diqqətə çatdırıb.

Həmçinin Baş prokuror Azərbaycan Prezidentinin 2021-ci il 7 may tarixli Fərmanı əsasında yaradılan və Azərbaycan Respublikası prokurorluq orqanlarının fəaliyyətində müasir informasiya-kommunikasiya texnologiyalarının tətbiqini təmin edən "Elektron prokurorluq" informasiya sisteminin fəaliyyəti ilə yerində tanış olaraq işin daha da təkmilləşdirilməsi və səmərəliliyin artırılmasına dair əməkdaşların təkliflərini dinləyib, eləcə də müzakirələr aparılmaqla müvafiq göstərişlər verib.

Qəzənfər QASIMOV, "Xalq qəzeti"

Müdafiə Nazirliyinin məlumatı

Avqustun 25-i saat 13:35 radələrində Ermənistan silahlı qüvvələrinə məxsus kvadrokopter Azərbaycan Ordusunun Naxçıvan Muxtar Respublikasının Sədərək rayonunun Heydərabad yaşayış məntəqəsi istiqamətində yerləşən mövqeləri üzərində uçuşlar həyata keçirməyə cəhd göstərib.

Bu barədə "XQ"yə Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən məlumat verilib.

Bölmələrimizin sayıqlığı nəticəsində kvadrokopter aşkar edilərək atıcı silahlardan açılan atəşlə məhv edilib.

***

Bu ilin hazırlıq planına əsasən, Hərbi Hava Qüvvələrində döyüş təyيارələri ilə təlim uçuşları həyata keçirilib.

Bu barədə "XQ"yə Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən məlumat verilib.

Plana uyğun olaraq, havaya qalxma və yerə enmə, kiçik və orta hündürlüklərdə çətin pilotaj manevrləri, şərti düşməne məxsus yerüstü hədəflərin koordinatlarının təyin edilməsi, eləcə də hava kaşfiyyatının aparılması və digər fəaliyyətlər icra olunub.

BEYNƏLXALQ HƏYAT

“Vaqner” çilər başsız qaldılar...

Priqojinin son qərarı səmədan yerə “çırpıldı”

Rusiya iş adamı, “Vaqner” özəl hərbi şirkətin rəhbəri, 2023-cü ilin iyununda hərbi qiyam cəhdi ilə gündəmə gəlmiş Yevgeni Priqojin bu yaxınlarda bir dəfə ironiya ilə jurnalistlərə demişdi ki, onun sutka ərzində vaxtının çoxu təyyarədə keçir və çox vaxt ən mühüm qərarları da meh zəminində qərar verir.

Priqojinin bəd əməlləri barədə xəbərlər gah İraq və Suriyadan, gah da Afrikanın aclıq və terror, dövlət çevrilişləri səbəbilə qara günlərini yaşayan ölkələrindən gəlirdi. Onun qitədə böyük bir brilyant biznesinə sahib olduğu da deyilirdi.

Moskva Priqojinin xidmətlərindən Ukraynada da yararlanmaq niyyətinə düşmüşdü. Məlum olduğu kimi, “Vaqner”in başçısı son aylar ərzində Ukraynanın təkə Donetski vilayətindəki Baxmut şəhərini ələ keçirmək üçün, özünü etiraf etdiyinə görə, beş mindən çox silahdaşını qurban vermişdi.

Bəli, Priqojin özəl təyyarəsi ilə planetin vəkəlet müharibələri gədən nöqtələrində gözənilmədən peyda olur, hər yerdə bir-birindən məkrli planlar qurur və qan töküldür. Üç gün əvvəl, avqustun 23-də axşam saat 18 radələrində Priqojin yənə də səmədə idi. Lakin bu, onun artıq son uçuşu idi.

Qlobal medianın gündəminə çevrilən hadisə avqustun 23-də baş verib. Rusiya mənbələrinin yaydığı məlumata görə, axşamcağıq paytaxt Moskvadan Sankt-Peterburqa uçan, içərisində 10 nəfər (7 səmən və 3 heyət üzvü) olan şəxsi təyyarə paytaxtın şimalında – Tver

vilayətinin Kujenkino kəndi yaxınlığında qəzaya uğrayıb. Qəzadan heç kim sağ çıxmayıb. Səmənlerden birinin Priqojin olduğu rəsmən təsdiqlənib.

Qeyd edək ki, Yevgeni Priqojin 1961-ci il iyunun 1-də indiki Sankt-Peterburq şəhərində doğulub. 1979-cu ildə oğurluq ittihamı ilə 2 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilib, 1981-ci ildə oğurluq, soyğunçuluq, dələduzluq, yeniyetməni cinayətə cəlb etmək ittihamları ilə 13 il müddətinə həbsə atılıb. 1988-ci ildə cəzası azaldılıb. 1990-cı ildə azadlığa çıxan Priqojin xırda biznesə girişib, sonradan böyük mağazalar və restoranlar şəbəkəsi qurub, həmçinin inşaat sahəsində fəaliyyət göstərmişdir.

UNIAN agentliyi yazır ki, Priqojinin 1990-cı illərin əvvəllərində Sankt-Peterburq hökuməti sədrinin birinci müavini olan Vladimir Putinlə yaxınlığı başlayıb, sonra bu yaxınlıq dostluğa, müttəfiqliyə çevrilib.

Rusiya-Ukrayna müharibəsində Prezident Vladimir Putinin arxalandığı əsas qüvvələrdən biri Priqojinin rəhbərlik etdiyi “Vaqner” özəl hərbi birləşməsi olub. Bu birləşmə ilk dəfə 2014-cü ildə Rusiya Krim ilhəq edərək meydana çıxıb, Ukrayna

na ilə yanaşı, Asiya və Afrika ölkələrində də müxtəlif hərbi-siyasi layihələrə cəlb olunaraq çoxsaylı cinayətlər törədib.

2022-ci ilin sonlarında Priqojinlə Rusiya Müdafiə Nazirliyinin rəhbərliyi arasında münasibətlərin pisləşdiyi açıq müşahidə edilməyə başlanmışdı. 2023-cü il iyunun 24-nə keçən gecə isə Priqojin Rusiya Müdafiə Nazirliyini “Vaqner”in düşərgəsini raket atəşinə tutmaqda ittiham edərək döyüşçülərini qiyama qaldırmışdı.

“Vaqner”çilər Rusiyanın Rostov və Voronej vilayətlərində bir çox məntəqəni nəzarətə götürüb paytaxt Moskvaya ittiqamət almışdı. Rusiya Baş Prokurorluğu Priqojinə hərbi qiyam təşkil ittihamı ilə cinayət işi açıldığını bəyan etmişdi. Prezident Vladimir Putin televiziyaya ilə xalqa müraciətində “Vaqner”in üsyanını dövlətə xəyanət adlandırır və sərt tədbirlər görülməyini demişdi.

Axşam Belarus Prezidenti Aleksandr Lukaşenkonun vasitəçiliyi ilə aparılan danışıqlarda Priqojinə və döyüşçülərinə verilən təhlükəsizlik vədi nəticəsində “Vaqner” geri çəkilib, cinayət işi ləğv olunmuşdu. İyunun 29-da Vladimir Putin Priqojini və “Vaqner”in bir çox komandirini Kremldə qəbul edərək müzakirələr aparmışdı.

Priqojinin ölümünə reaksiyalar bir-mənalı deyil. ABŞ Prezidenti Cozef Bayden Tver vilayətində baş verən təyyarə qəzasına təəccüblənmədiyini, lakin son saat yarım idmanla məşğul olduğu üçün tefərrüatları bilmədiyini bildirib. Amerika lideri jurnalistlərə açıqlamasında deyib ki, nə baş verdiyini deqiq bilmir, amma təəccüblənmir.

“Təyyarə qəzasının arxasında Rusiya rəhbərliyinin olduğu inandırıcıdır?” sualına Bayden belə cavab verib: “Rusiyada Putinin arxasında olmadığı çox az şey var”.

P.S. Priqojinin Tver səmasında qəzaya uğraması “Vaqner” yaraqlılarını başsız qoydu. Görəsən, dünya bundan sonra rahat nəfəs ala biləcəkmi?

Məsaim ABDULLAYEV,
“Xalq qəzeti”

Dünya Çempionatının iştirakçısı: Bakı Atıcılıq Mərkəzi mükəmməldir

Bakıda atıcılıq üzrə 53-cü Dünya Çempionatında kişilər və qadınlar arasında 50 metr məsafəyə tapançadan atəş açma yarışlarında qaliblər də müəyyənləşib.

Kişilərin mübarizəsində qızıl medalı 558 xalla çinli Yu Xie qazanıb. Ondən 1 xal geri qalan Latviyanı təmsil edən Lauris Strautmanis gümüş, 556 xalla hindli atıcı Ravinder Sinq bürünc medala sahib olublar. Kişilərin komanda yarışında Çin birinci, Koreya ikinci, Hindistan üçüncü olub.

Qadınların mübarizəsində qızıl medalı 540 xalla avstriyalı atlet Silviya Şteyner qazanıb. Ondən 6 xal geri qalan Monqolustan təmsilçisi Bayartseteq Tumursudur gümüş, 533 xalla hindli atıcı Tiyana Tiyana bürünc medala yiyələniblər. Qadınların komanda yarışında Hindistan birinci, Çin ikinci, Monqolustan üçüncü olub.

“Bakı-2023”ün qalib və mükafatçıları, eləcə də Paris Olimpiadasına lisenziya qazanan atıcılar jurnalistlərə açıqlamalarında ölkələrinə zəngin təəsüratlarla qayıdacaqlarını bildiriblər.

Qızıl medal sahibi Yu Xie dünya çempionatında iştirakçılar üçün hərtərəfli şəraitin yaradıldığını bildirib. O qeyd edib ki, həm fərdi, həm də komanda yarışında qalib olmaq hissi möhtəşəmdir: “Mənim üçün çox həyəcanlı gün oldu. Bir sıra çətinliklər yaşadım. Bu, mənim üçün çox gözəl təcrübə idi. İlk dəfədir dünya çempionatında qızıl medal qazanıram. Buna görə çox seviniyəm. Amma turnirin son günləri olduğu üçün yorğunluq hiss olunur. Eyni zamanda, komanda olaraq da qızıl medal qazandıq. Yarışdan əvvəl üçüncü sərbəst edib bir-birimizə dedik ki, qətiyyətlə olmalıyıq. Bunun nəticəsi kimi qalib gəldik”.

Stend atıcılığının səngər növündə qadın atletlər arasında qalib adını qazanan Çin Taypeyin təmsilçisi Lin Yi Çun səngər növündə dünya çempionatının ilk qızıl medalını qazandıqı üçün hədsiz sevindiğini deyib: “16 yaşından bu idman növü ilə məşğul oluram. Artıq

26 ildir ki, mübarizə meydanındayam. Gələcək hədəfim Olimpiya çempionluğu. Finaldakı rəqibim Jessika Rossi çox güclü idmançıdır, Londonda keçirilən olimpiadada qızıl medal qazanıb. Ümid edirəm ki, mən də bu uğura imza atacağam. Jessika mənim idealimdir”.

Stend atıcılığının səngər növü üzrə kişilər arasında yarışda qızıl medal xorvatıyalı Ciovanni Çernoqoras dünya çempionatının önəmini qeyd edib: “Bu yarış bizə ona görə vacibdir ki, Paris Yay Olimpiya Oyunlarına lisenziya qazandırır. Ona görə bütün diqqətimi finala yönəltdim. Cədvələ baxmırdım. Ancaq komanda yoldaşlarımdən sənsən başa düşdüm ki, öndəyəm və qalib olacam. Çox şadam ki, kolleksiyama dünya çempionatının ilk qızıl medalını əlavə etdim”.

İlk dəfə Bakıya 2017-ci ildə Avropa çempionatında iştirak etmək üçün gəldiyini bildirən atıcı qeyd edib ki, paytaxtımızda yarışlar yüksək səviyyədə keçirilir: “Həmin vaxt Bakıda keçirilən qitə çempionatında fərdi yarışda bürünc, komanda olaraq qalib olmaq hissi möhtəşəmdir: “Mənim üçün çox həyəcanlı gün oldu. Bir sıra çətinliklər yaşadım. Bu, mənim üçün çox gözəl təcrübə idi. İlk dəfədir dünya çempionatında qızıl medal qazanıram. Buna görə çox seviniyəm. Amma turnirin son günləri olduğu üçün yorğunluq hiss olunur. Eyni zamanda, komanda olaraq da qızıl medal qazandıq. Yarışdan əvvəl üçüncü sərbəst edib bir-birimizə dedik ki, qətiyyətlə olmalıyıq. Bunun nəticəsi kimi qalib gəldik”.

Stend atıcılığının səngər növündə qadın atletlər arasında qalib adını qazanan Çin Taypeyin təmsilçisi Lin Yi Çun səngər növündə dünya çempionatının ilk qızıl medalını qazandıqı üçün hədsiz sevindiğini deyib: “16 yaşından bu idman növü ilə məşğul oluram. Artıq

Yarış sentyabrın 1-dək davam edəcək.

Leyla QURBANOVA,
“Xalq qəzeti”

Tramp zəminə buraxılıb

ABŞ-nin sabiq prezidenti Donald Tramp həbs edilib və daha sonra girov müqabilində Corciya ştatındakı Fulton həbsxanasından sərbəst buraxılıb. Girov məbləği 200 min dollar təşkil edib. O, təxminən, 20 dəqiqə həbsdə olub, orada onun əsəri də çəkilib, bundan sonra kortəji Atlantadakı Hartsfild-Cekson Beynəlxalq Aeroportuna yola düşüb.

Donald Tramp burada mətbuat üçün bir neçə bəyanat verib. Qanunsuz heç bir şey etmədiyini israr edən sabiq prezident iddiaları “ədələtin parodiyası” adlandırır. Xatırladaq ki, Corciya ştatının rəhbərliyi Trampı ştatda 2020-ci ildə keçirilmiş prezident seçkilərinə müdaxilə etməkdə ittiham edir. Tramp ölkənin hazırkı prezidenti Cozef Baydenə uduzduğunu inkar edib və bu ştatda səsvərmənin nəticələrinin ləğv edilməsini tələb edib.

Bu arada ABŞ-in keçmiş prezidenti Donald Tramp seçkiqabağı kampaniyası üçün 72 milyon dollardan çox vəsait toplayıb. Bu, istənilən respublikaçı rəqibinin topladığı vəsaitdən bir neçə dəfə çoxdur. Bu barədə “Bloomberg” agentliyi ABŞ Federal Seçki Komissiyasının məlumatlarına istinadən xəbər yayıb.

Florida qubernatoru Ron Desantis indiyədək cəmi 17,2 milyon dollara yaxın, ABŞ-in BMT-dəki keçmiş səfiri Nikki Heyli isə 13,9 milyon dollara toplaya bilib. Trampın dövründə ABŞ-in vitse-prezi-

denti olmuş Mayk Pens isə cəmi 888 min dollar yığa bilib.

Donorların sayına görə də Tramp liderlik edir – təxminən 450 min nəfər müxtəlif məbləğdə ianələri respublikaçı liderə köçürüb. Ən yaxın təqibçisi Desantis də bu rəqəm 86 min civarındadır. Eyni zamanda, Tramp kampaniyasına ianə edənlərin 92 faizi prezidentlik yarışının digər iştirakçılarna maddi dəstək göstərməyib.

CBS tenekalı və “YouGov” şirkəti tərəfindən avqustun 16-18-də sorğu keçirilib. Sorğuya görə, keçmiş prezident Trampın Respublikaçılar Partiyasının tərəfdarları arasında mövqeyi ona qarşı irəli sürülən ittihamlar fonunda güclənib. Respondentlərin 62 faizi Trampı prezidentliyə namizəd kimi seçəcəklərini cavablandırıb. İkinci yerdə 16 faiz səsə Florida qubernatoru Ron Desantis qərarlaşıb. Beləliklə, Trampa onun əsas rəqibi arasında fərq 46 faiz təşkil edib. İyul ayı ilə müqayisədə bu göstərici 8 faiz artıb.

Qeyd edək ki, ABŞ-da növbəti prezident seçkiləri 2024-cü ilin noyabrında keçiriləcək. ABŞ-in hazırkı prezidenti, demokrat Co Byden aprel ayında yenidən seçilmək niyyətində olduğunu açıqlayıb.

Ə.PÜNHAN, “Xalq qəzeti”

BMT-nin Baş katibi BRİCS-in fəaliyyətini təqdir edib

Cənubi Afrikanın Yohannesburq şəhərində keçirilən BRİCS sammitində çıxış edən BMT-nin Baş katibi Antonio Quterreş geosiyasi parçalanmalar və ədalətsizliyin bəşəriyyəti uçuruma apardığını deyib.

Baş katib dünyanın ciddi problemlərlə üz-üzə olduğu bir vaxtda iqlim dəyişikliyinə və yoxsulluğun, aclığın və bərabərsizliklərin artmasının qarşısını almaq məqsədilə birgə fəaliyyətə ehtiyac olduğunu vurğulayıb. O əlavə edib: “Braziliya, Rusiya, Hindistan, Çin və Cənubi Afrikadan ibarət BRİCS qrupu dünya əhəlisinin 40 faizindən çoxunu təmsil edir və eyni zamanda, həmin dövlətlər G20 blokunun üzvləridir. Bu ölkələr qlobal çağırışlara cavab vermək üçün birlik nümayiş etdirə bilər”.

A.Quterreş çoxqütblü dünyaya doğru qlobal keçidi qeyd edərək xəbərdarlıq edib ki, çoxqütblülük təbşəşinə dinc və ədalətli status-kvonu təmin edə bilməz.

O, bu dəyişikliyi dəstəkləmək üçün möhkəm və effektiv çoxtərəfli institutların olmasını zəruri amil kimi qiymətləndirib. “Qlobal birlik çoxqütblülüyə doğru irəlilədikcə, BMT Nizamnaməsinə və beynəlxalq hüquqa əsaslanan gücləndirilmiş və islahat edilmiş çoxtərəfli arxitektura çox ehtiyacımız var və mən bunu qətiyyətlə müdafiə edirəm”, - deyə Baş katib bildirib.

Bugünkü global idarəetmə strukturlarının hələ də müstəmləkə altında olan bir çox Afrika ölkəsi istisna olmaqla, İkinci Dünya müharibəsindən sonra qurulduğuna diqqət çəkən BMT rəhbəri qeyd edib ki, bu qurumların müasir güc dinamikasını və iqtisadi reallıqları əks etdirməsi

mühüm amildir. O xəbərdarlıq edib ki, bu cür islahatlar olmadan parçalanma qaçılmaz olur. A.Quterreş əlavə edib: “Biz bölünmüş qlobal iqtisadiyyat və maliyyə sistemi olan bir dünyada normal yaşaya bilmərik; süni intellekt daxil olmaqla, texnologiyaya dair fərqli strategiyalar, ziddiyyətli təhlükəsizlik çərçivələri potensial təhlükə mənbəyidir. Bu çəkişmələrin ən ağır yükünü isə aşağı gəlirli ölkələr, xüsusən də Afrika dövlətləri daşıyacaq. Mən Yohannesburqa sadə bir mesajla gəldim: böhranlarla dolu parçalanmış dünyada əməkdaşlığın alternativ yoxdur”.

“Xalq qəzeti”

Daha bir dələduz ələ keçdi

Vətəndaş S.Cabbarova Məhkəmə-Hüquq Şurasına müraciət edərək bildirmişdir ki, Zöhrab Lətif oğlu Paşayev ona qarşı qanunsuz əməllərə yol verib. Zöhrab məhkəmədə işinin həllinə kömək göstərilməsi müqabilində ondan xeyli miqdarda pul alıb. Həmçinin ona Məhkəmə-Hüquq Şurasının və Bakı Apellyasiya Məhkəməsinin adından tərtib olunmuş məktublar təqdim edib. Məsələnin araşdırılması üçün vətəndaşın müvafiq müraciəti və təqdim etdiyi aidiyyətli sənədlər Məhkəmə-Hüquq Şurası Aparatı tərəfindən Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinə (DTX) göndərilib.

DTX-də aparılmış araşdırmalar zamanı Azərbaycan Respublikasının vətəndaşı, əvvəllər Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsinin 178.2.2, 178.2.4 (dələduzluq, təkrar və xeyli miqdarda ziyan vurmaqla törədildikdə), 310 (özbəşinə özünün vəzifəli şəxs kimi təqdim edilməsi) və 320.1-ci (rəsmi sənədləri qanunsuz hazırlama) maddələri ilə məhkum edilmiş və məhkumluğu ödənilməmiş Zöhrab Paşayevin 2022-ci ilin noyabr ayında etibarən yenidən özünü vəzifəli şəxs kimi təqdim etməklə ayrı-ayrı vətəndaşlara məhkəmə işlərinin həllinə, adlarına olan əmlakların rəsmiləşdirilməsinə kömək edəcəyi barədə yalan vədlər verməsi, onların inamını qazandıran məqsədlə xüsusi qaydada QR kodlar hazırlayıb yerləşdirməklə Məhkəmə-Hüquq Şurasının, məhkəmələrin və digər dövlət orqanlarının adından saxta sənədlər hazırlayıb təqdim etməsi və bununla da vətəndaşların pul və

saitlərini etibardan sui-istifadə etmə və aldatma yolu ilə ələ keçirməsinə əsaslı şübhələr müəyyən edilmişdir.

Başlanılmış cinayət işi üzrə Zöhrab Paşayev Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsinin 178.2.2, 178.2.4, 310 və 320.1-ci maddələri ilə cinayət məsuliyyətinə cəlb olunmuşdur.

Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətindən “XQ”yə bildirilir ki, bundan sonra da Məhkəmə-Hüquq Şurasının, məhkəmələrin, habelə hakimlərin adından istifadə edərək qanunsuz əməllərə yol verən şəxslər barəsində zəruri tədbirlər görülməkdədir.

Eyni zamanda, vətəndaşlara tövsiyə edilir ki, hüquqi yardımın göstərilməsi ilə bağlı yalnız qanunvericiliklə müəyyən olunmuş qaydada həmin fəaliyyətlə peşəkar qaydada məşğul olan şəxslərə və ya qurumlara müraciət etsinlər.

“Xalq qəzeti”

İdman xəbərləri

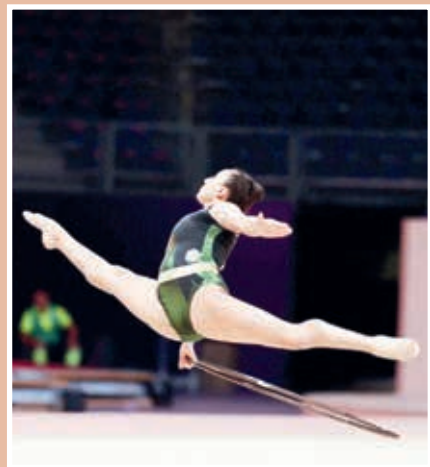
Dünya Oyunlarında 3 medal

Azərbaycan paracüdoçuları İngiltərənin Birmingem şəhərində keçirilən İBSA Dünya Oyunlarını 3 medalla başa vurublar.

Yığmamız yarışda 2 gümüş, 1 bürünc mükafat qazanıb. Kişilərin mübarizəsində İlham Zakiyev (+90 kq, J1), qadınlarda isə Xanım Hüseynova (70 kq, J2) turniri ikinci pillədə başa vurublar. Digər qadın cüdoçu Şəhanə Hacıyeva (48 kq, J2) isə bürünc medala yiyələnib.

Paris Olimpiadasına gimnastika üzrə ilk lisenziya

İspaniyanın Valensiya şəhərində bədii gimnastika üzrə 40-cı dünya çempionatında fərdi proqramda çoxnövcülük üzrə təsnifat yarışları keçirilib.

Çempionatda ölkəmizi təmsil edən Avropa çempionatının bürünc mükafatçısı, Yay Universiadasının dördüncü gümüş və bürünc medalçısı Zöhrə Ağamirova çoxnövcülük yarışlarının nəticəsinə əsasən, 12-ci pillədə qərarlaşaraq Paris Yay Olimpiya Oyunlarına lisenziya qazanıb. İdmançımız bu nəticə ilə, həmçinin çoxnövcülük proqramında dünya çempionatının final mərhələsinə

vəsiqəni özü üçün təmin edib.

Qeyd edək ki, bu, Paris Olimpiadasına gimnastika idman növü üzrə qazanılan ilk lisenziyadır.

Leyla SABİRQIZI, "Xalq qəzeti"

Xocalı idmançısı ikiqat dünya mükafatçısı olub

Xocalı gənci Talib Zeynalov bu günlərdə Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin Dubay şəhərində para-pauerlifting idman növü üzrə keçirilən gənclər arasında dünya çempionatında uğurla çıxış edib.

T.Zeynalov +107 kq çəki dərəcəsində gənclərin yarışında 2 gümüş mükafata yiyələnib. O, ən yaxşı nəticəyə (160 kq) və ümumi çəkiyə (307 kq) görə buna nail olub. İdmançımız, eyni zamanda, gənclər arasında Avropa rekordunu da yeniləmiş olub.

Qeyd edək ki, əslən Xocalı rayonundan olan Zeynalov Talib Ramin oğlu 2004-cü il avqustun 23-də Bakı şəhəri Binəqədi rayonunda anadan olub. Bakı Dövlət Universitetinin tarix fakültəsinin üçüncü kurs tələbəsidir.

Xatırladaq ki, Talib Zeynalov bundan əvvəl də uğurlu nəticələr əldə edib. Gənc

idmançı Avropa çempionatı və Dünya kuboku yarışında qızıl medal qazanıb.

Qalib BƏYMƏMMƏDLİ, "Xocalının səsi" qəzetinin redaktoru

Texnologiya yenilikləri

Marsda buzlaqlar olubmu?

Beynəlxalq astronomlar qrupu kosmik elmi araşdırma gəmisi tərəfindən çəkilmiş şəkilləri təhlil edərək Marsda buzlaqların hərəkətinin izlərini aşkar ediblər.

Alimlərin fikrincə, görüntülər təxminən 4 milyard il əvvəl qədim buzlaqların formalaşmağa başladığı ərazini göstərir. Ümumiyyətlə qəbul edilir ki, həmin dövrdə Marsda daha sıx atmosfer, yüksək temperatur və çoxlu miqdarda su olub.

Fotoda qeydə alınan iz Marsda Yerdə olduğu kimi, buz və buzlaqlararası dövrlərin bir-birini əvəz etdiyini deməyə əsas verir. Buzlaqlararası dövrlərin bir-birini əvəz etdiyi zaman buzlaqlar əriyir və yamaclardan aşağı yuvarlanır, daşları və torpağı udur. Bu proses planetdəki nümunəni alt-üst edir.

Tədqiqatçılar hesab edirlər ki, görüntülər uzaq keçmişdə Marsda çox dinamik iqlimin mövcudluğunu sübut edir.

Aytən NƏCƏFOVA, "Xalq qəzeti"

Süni intellekt 8 milyon insanı işsiz qoyacaq

İtaliyada süni intellektin artan istifadəsi səbəbindən 8,4 milyon iş yeri risk altında olacaq. Qeyd edilir ki, işçilərin ümumi sayının 36,2 faizində texnoloji transformasiyaların və avtomatlaşdırma proseslərinin nəticələri təsir edəcək.

Mütəxəssislərin fikrincə, inkişaf etmiş intellektual və inzibati bacarıq tələb edən peşələrin nümayəndələri ən çox risk altındadırlar. Söhbət xüsusilə IT-mütəxəssislərindən, inzibati və kommersiya menecerlərindən, alim və mühəndislərdən, ixtisaslı dövlət qulluqçularından gedir.

Eyni zamanda, hesabatda işin optimallaşdırılması və yeni texnologiyaların tətbiqi ilə bağlı süni intellektdən istifadənin müsbət tərəfləri də təhlil edilib. Belə ki, İtaliyanın kiçik və orta müəssisələrinin 6,9 faizi artıq robotlardan istifadə edir ki, bu göstərici Avropda orta hesabla 4,6 faiz, Almaniyaadakından isə (3,5 faiz) iki dəfə yüksəkdir.

L.AZAD, "Xalq qəzeti"

Sosial şəbəkələrdən seçmələr

Ruhun dincəldiyi məkan...

"Facebook"da dostluğumda olan Jalə Əhmədova adlı bir xanım paylaşımında, adətən, bir-birindən maraqlı fikirlər, mülahizə və düşüncələr səsləndirir. Bəzən isə ələ təsirli foto və rəsmlər yerləşdirir ki, onlara baxanda istər-istəməz xəyala dalmalı olursan.

Bu yerdə böyük şairimiz Bəxtiyar Vahabzadənin aşağıdakı misralarını xatırlamaq olmur:

"Dağları, daşları qocaldan zaman, Bilmirəm, bəs niyə özü qocalmur?"

Təqdim etdi:

M.HACIXANLI, "Xalq qəzeti"

Maraq dünyamız

Sakit okeanda "Osminoq sürüsü"

Sakit okeanın Kaliforniya sahillərində dənizin dibini araşdıran tədqiqatçılar qayalıqların arasında yuva salmış Osminoq sürüsü aşkar ediblər.

Məlum olub ki, onlar bir çox canlılar kimi yuvalarında yumurtalarını qoruyurlar. Osminoqların orada məskunlaşmasına səbəb dənizin dibindən çıxan isti sudur. Bu da onların yeni doğulacaq balalarını daha yaxşı qoruması üçün şərait yaradır.

Osminoq yumşaq bədənli, səkkiz-ayaqlı molyusk növüdür. Səkkizlər, kalamar, platypuslar, nautiloidlər və digər adları olan bu dəniz canlısının, təxminən, 300-ə qədər növü var. Osminoqun iki gözü və bir dimdiyi var. Ağzı qollarının ortasında yerləşir. Formasını çox tez dəyişə bilən yumşaq bədənli sayəsində kiçik dəliklərdən keçə bilir. Suda üzərək qolları arxasına doğru çarpaz çəkildə uzanır. Səkkiz qol, mürəkkəb sinir sistemi və əla görmə qabiliyyətinə malik bu dəniz heyvanı onurğasızlar arasında ağıllı davranışları ilə fərqlənir.

Xatırladaq ki, osminoqlar okeanın müxtəlif yerlərində, o cümlədən mərcan riflərində yaşayır. Əksər növlər tez böyüyür, erkən yetişir və qısa ömürlüdür.

F. SALMANOVA, "Xalq qəzeti"

"Sazbəndlik və sazbəndlər"

"Ozan Dünyası" Aşıq Yaradıcılığının Təbliği İctimai Birliyi "Sazbəndlik və sazbəndlər" adlı layihə həyata keçirir.

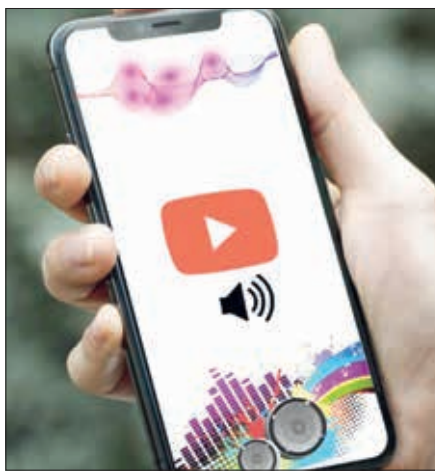
Birliyin sədri, Əməkdar mədəniyyət işçisi Musa Nəbioğlu bildirib ki, 4 ay layihə əsasında "Sazbəndlik sənəti və sazbəndlər" adlı kitab nəşr olunacaq. Artıq bu istiqamətdə işlərin əsas hissəsi görüldü. Bir sənət sahəsi kimi, sazbəndlik sənətinin tarixi, sazın hazırlanmasının əsas prinsipləri – alətin hazırlanacağı ağac materialının seçilməsi və emalı, simli musiqi aləti kimi sazın quruluşu və növləri və s. haqqında araşdırmalar aparılıb, bundan başqa, xronoloji ardıcılıqla tanınmış sazbəndlərin həyat və yaradıcılıqları haqqında lazımi bilgiler toplanılıb.

Ümumilikdə, kitabda bir sənət sahəsi olaraq sazbəndliklə yanaşı, 70-ə yaxın sazənd haqqında da məlumatın verilməsi nəzərdə tutulur.

Zülfüyyə ZİYA, "Xalq qəzeti"

"YouTube" zümzüməni anlayacaq

"YouTube" yaxın gələcəkdə istifadəçilər üçün yeni axtarış sistemini təqdim edəcək. Bu yeni funksiya istənilən məhəmmi zümzümə edərək tapmaqdan ibarətdir.

"Shazam" musiqi proqramına bənzərən bu sistem vasitəsilə, ən azı, 3 saniyə zümzümə edərək axtardığınız mahnını tapa biləcəksiniz. Sınaq mərhələsində olan bu proqramın istifadəçilər üçün nə zaman elçatan olacağı isə hələ məlum deyil.

F. HÜQUQQIZI, "Xalq qəzeti"

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN

Qax Rayon Mərkəzi Xəstəxanası publik hüquqi şəxsin rəhbərliyi və kollektivi "Tibbi Ərazi Bölmələrini İdarəetmə Birliyi" publik hüquqi şəxsin (TƏBİB-in) icraçı direktoru Vüqar Qurbanova qayınatası

ARIF HACIYEVİN

vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Sağlamlıq

Berqamot – can dərmanı

Berqamot çay kimi tanınsa da, əslində, onun sitrus bitkisi olduğunu çoxları bilmir. Bir versiyaya görə, berqamot seleksiya, başqa bir versiyaya görə, portağalın mutasiyası nəticəsində yaranmış meyvədir.

Bitkiyə bu ad ətrafında plantasiyalar salınmış Berqamo şəhərinin şərafinə verilib. Bu ağac 10 metr hündürlüyə qədər uzanır, budaqları tikanlı olsa da, çiçəklərinin gözəl görünüşü və olduqca xoş ətri var. Meyvələri payızın əvvəlindən qışa qədər yetişir. Yaşıl rəngli meyvəsinin eninə kəsiyi limon və ya portağala oxşayır. Meyvənin qabığından başqa çiçək, yarpaq və zoğlarından da efir yağı almaq olur.

Berqamot virus və soyuqdeymə əleyhinə olub immun sistemini möhkəmləndirir, mədə-bağırsaq spazmını azaldır, həzmi yaxşılaşdırır, sinir sistemində sakitləşdirici təsir göstərir.

Z.HÜSEYNLİ, "Xalq qəzeti"

Proqnoz

Arabir yağış yağacaq

Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi Milli Hidrometeorologiya Xidmətinin məlumatına əsasən, avqustun 26-da Bakıda və Abşeron yarımadasında bəzi yerlərdə arabir yağış yağacağı gözlənilir.

Gecə yarımadasının bəzi yerlərində leysan xarakterli olacağı, şimşək çaxacağı ehtimalı var. Səhər tədricən kəsiləcək. Mülayim şimal-şərq küləyi əsəcək. Gecə 20-24°, gündüz 26-29° isti olacaq. Atmosfer təzyiqi 761 mm civə sütunu, nisbi rütubət gecə 75-85°, gündüz 50-60 faiz olacaq. Abşeron çimərliklərində dəniz suyunun temperaturu: Şimal çimərliklərində: (Sumqayıt, Novxanı, Pırşağı, Nardaran, Bilgəh, Zaqulba) 25-26°, Cənub çimərliklərində: (Türkan, Hövsan, Sahil, Şıx) 26-27° isti olacaq. Azərbaycanın rayonlarında bəzi yerlərdə arabir leysan xarakterli yağış yağacağı, şimşək çaxacağı gözlənilir. Ayrı-ayrı yerlərdə intensiv və güclü olacağı, dolu düşəcəyi ehtimalı var. Gecə və səhər bəzi rayonlarda duman olacaq. Şərq küləyi əsəcək, ayrı-ayrı yerlərdə arabir güclənəcək. Havanın temperaturu gecə 20-24°, gündüz 27-32°, dağlarda gecə 10-15°, gündüz 17-22° isti olacaq.

Q. QASIMOV, "Xalq qəzeti"

BAŞ REDAKTOR

ƏFLATUN AMAŞOV

Qəbul şöbəsi: 493-24-75
Məsul katib: 493-61-02
Texniki şöbə: 493-59-64

+994(51) 280-16-44

TELEFONLAR:

Reklam və elanlar: 493-82-21

Mühasibatlıq: 498-85-29
E-mail: xalqqazeti@gmail.com
info@xalqqazeti.az

"Xalq qəzeti"nin kompüter mərkəzində yığılıb və səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap olunub.

ÜNVANIMIZ:

AZ-1000, Bakı şəhəri, Bülbül prospekti, 30.
Şəhadətnamə 022273

İNDEKS 0282

TİRAJ 4868

SİFARIŞ 2124

QIYMƏTİ 40 qəpik

Növbətçi redaktor

İmran BƏDİRƏNLİ

Çapa imzalanmışdır

00:00